

PEDAGÓGIAI PROGRAM

MÓDOSÍTVA: 2023. AUGUSZTUS 25.

BUDAPEST

XIII. KERÜLETI

**EÖTVÖS JÓZSEF
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

MINŐSÉGI

OKTATÁSI-NEVELÉSI INTÉZMÉNY

Tartalomjegyzék

<u>PEDAGÓGIAI PROGRAM</u>	4
<u>I. NEVELÉSI PROGRAM</u>	4
<u>1. Bevezetés</u>	4
<u>2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai</u>	6
2.1 Pedagógiai alapelvek	6
2.2 Az oktató-nevelő munka pedagógiai céljai.....	8
2.3 A nevelő-oktató munka feladatai	10
2.4 Osztályfőnök feladatai	13
<u>3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</u>	15
3.1 A személyiség szerkezete.....	15
3.2 Az aktuális személyiség megismerésének főbb területei, módszerei	16
3.3 A fejleszthetőség	17
3.4 Kiemelt fejlesztési feladatok az 1-4. évfolyamon.....	20
3.5 Kiemelt fejlesztési feladatok az 5-8. évfolyamon.....	24
3.6 Alapvető feladatok	30
<u>4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok</u>	31
4.1 A beilleszkedés	32
4.2 Feladataink	32
4.3 A közösségi élet dimenziói	34
4.4 Preventív tevékenységek.....	35
<u>5. Beilleszkedési, magatartási nehézség megszüntetését szolgáló feladatok</u>	36
<u>6. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek</u>	36
<u>7. A gyermek-, ifjúságvédelemmel és esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok</u>	38
7.1 Megelőzést szolgáló tevékenység	38
7.2 Feltárás	39
7.3 Megszüntetés.....	40
7.4 Gyermekvédelmi feladatok	41
7.5 Hátrányos és halmozottan hátrányos tanulókkal kapcsolatos helyi rend.....	42
<u>8. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program</u>	44
<u>9. A szociális hátrányok enyhítését segítő és az esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységek</u>	45
<u>10. A tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó szabályok</u>	46
<u>11. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei</u>	47
11.1 A szülővel történő együttműködés és kapcsolattartás.....	47
11.2 A tanulókkal történő együttműködés és kapcsolattartás	48
11.3 Az intézmény partnereivel történő együttműködés és kapcsolattartás.....	50
11.4. A tanítási órán kívüli tevékenységek, egész napos oktatás	52
<u>II. HELYI TANTERV</u>	58
<u>1. Alsó tagozat 1–4. évfolyam</u>	58
<u>2. Felső tagozat 5–8. évfolyam</u>	64
<u>3. A tanulók tantárgyválasztásával, annak módosításával kapcsolatos eljárás</u>	76
<u>4. A mindennapos testnevelés</u>	76
<u>5. Projekt módszer, kooperatív oktatási módszer</u>	77
<u>6. Egységesség és differenciálás az alsó és a felső tagozaton</u>	79

7.	<u>Az SNI-s tanulók fejlesztő programja</u>	82
8.	<u>A kerületben élő nemzetiség megismerését szolgáló tananyagok</u>	84
9.	<u>Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei</u>	85
10.	<u>Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai</u>	86
11.	<u>Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei</u>	87
12.	<u>Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá – jogszabály keretei között – a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája</u>	90
12.1	Értékelés, ellenőrzési tevékenység	90
12.2	A tanulók tanulmányi munkájának értékelése	92
12.3	Az értékelés formái	93
12.4	A magatartás és szorgalom értékelése	95
13.	<u>A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei</u>	99
14.	<u>Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya</u>	100
15.	<u>Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai</u>	101
15.1	A tanulás külső feltételei:	102
15.2	A tanulás belső feltételei:	102
15.3	Elvek és korlátok	103
16.	<u>A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek</u>	104
17.	<u>Az egészségnevelés elvei és programja</u>	108
17.1	Pszichohigiénés (mentálhigiénés) nevelés	109
17.2	Szocióhigiénés nevelés: a társas- társadalmi együttélésből adódó feladatok... ..	110
18.	<u>A környezeti nevelés elvei, Öko program</u>	112
19.	<u>A tanulók esélyegyenlőségét biztosító intézkedések</u>	121
19.1	Alapelvek	121
19.2	Egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség	122
19.3	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések területei	122
20.	<u>A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések</u>	124
20.1	Alkalmazott jogszabályok	124
20.2	A pedagógiai program érvényességi ideje	125
20.3	A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	125
20.4	A pedagógiai program módosítása	125
20.5.	A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	126
	A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása	123
III.	<u>MELLÉKLETEK</u>	125
IV.	<u>HELYI TANTERV TANTÁRGYI BONTÁS SZERINT</u>	126

PEDAGÓGIAI PROGRAM

I. NEVELÉSI PROGRAM

1. Bevezetés

Iskolánk 1988-ban épült Budapest XIII. kerületében a Béke-Tatai lakótelepen. A környék kertváros jellegű.

Hagyományos szerkezetű, nyolc osztályos általános iskola vagyunk.

Tanulóink 87%-a a lakótelepen él, általában jó és átlagos képességűek.

Az oktatás osztálytermi rendszerben folyik, szaktanterem a helyhiány miatt csak nagyon szűkösen áll rendelkezésünkre.

Rendelkezünk két számítástechnika teremmel, kettéosztható tornateremmel, nagyméretű sport- és játékdudvarral, természettudományi előadóval. Közel 12000 kötetes könyvtárunk van, mintegy 400 darabból álló elektronikus dokumentum-állománnyal rendelkezünk (hanganyag, mozgóképek, számítógépes multimédia anyag). Az iskolai könyvtárunk jelenleg alapvetően osztályteremként működik a tanulói létszám növekedése miatt.

Iskolai életünk aktív részese, támogatója és partnere az Iskolai Szülői Közösség, valamint az Intézményi Tanács.

Az iskola külön lehetőséget nem ajánl fel a pedagógusválasztással kapcsolatban.

Intézményünkben - 1988-ban megkezdett működése óta - csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet alap- és emelt óraszámokban is. A csoportbontás elveit és szabályait a II.2. fejezet tartalmazza. A csoportokban az átjárhatóság kérdése megoldott. Emelt óraszámú angol nyelvi oktatás szintfelmérés alapján 5. osztálytól folyik. A 2020-as NAT szerint 5.-től felmenő rendszerben a szabadon választható, valamint egyéb órakeret terhére.

Csoportbontási lehetőség adott még a technika, informatika, etika/hit és erkölcsoktatása során is. A technika, informatika tanítása során az osztályokat két csoportra bontjuk létszám vagy nemek alapján.

2001 szeptemberétől fejlesztő pedagógus (önálló státusban alkalmazott szakember) segít a tanulók egyéni fejlesztésében.

Az alsó tagozaton tantárgycsoportos oktatásszervezés zajlik. A magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyak oktatása speciális esetekben csoportbontásban történik. Minden tanévben a Fenntartóval történt egyeztetés után a magyar nyelv és irodalom óraszámának minimum 40 %-a, valamint a matematika tantárgy óraszámának minimum 50 %-a bontott csoportban zajlik azokon az évfolyamokon, ahol a tanulói létszám eléri vagy meghaladja a Köznevelési törvényben megadott maximumot, illetve több kiemelt figyelmet igénylő tanuló van. A csoportbontás alkalmával kiscsoportos formában, célirányos fejlesztést végzünk a felzárkóztatás, illetve a tehetséggondozás elősegítésére.

Csoportjainkban a tanulás mellett sokszínű szabadidős programok várják a gyermekeket. A felső tagozaton napközi és tanulószoba működik.

A számítástechnika oktatása kimenő rendszerben a 2. évfolyamtól, a 2020-as NAT értelmében a 3. osztálytól csoportbontásban zajlik. Az osztályokat létszám alapján osztjuk két csoportra, az arányosság elveit figyelembe véve. Az informatika oktatására szolgáló két szaktanteremben 15-15 tanulói és 1-1 tanári számítógép működik. Több tanteremben ezen kívül is találhatóak tanulói számítógépek, továbbá 14 interaktív tábla projektorral, lappal felszerelve. Minden számítógép hálózatra van kötve, így megoldott az internet elérés. A Wifi hálózat is kiépítésre került, a szolgáltatás teljeskörű.

Nagy figyelmet fordítunk gyermekeink testedzésére is. Az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sport játékok, szabadtéri sportok) fordítható. A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy - a tanuló kérése alapján - sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

A mindennapos testnevelés biztosításához külső helyszíneket is igénybe veszünk. Testnevelés óra keretében a 2. és 3. osztályos tanulóink heti 1 alkalommal úszásoktatáson vesznek részt. A Honvéd Sportegyesületben 2-4. osztályos diákok a különböző sportágakkal ismerkednek meg. Az alsó tagozaton a testnevelés órák keretében heti 1 órában néptánc oktatás is folyik. A tehetséges és az érdeklődő gyermekeink lehetőséget kapnak arra, hogy különböző irányú sporttevékenységet végezzenek különféle sportegyesületekben.

Fontosnak tartjuk gyermekeink zenei kultúrájának folyamatos fejlesztését. Hagyományainkat igyekszünk évről évre bővíteni. A Magyar Kultúra Napján rendezzük meg az Eötvös-napokat. Ennek keretében pályázatokat hirdetünk, vetélkedőket, kiállításokat szervezünk. A programsorozatot emlékműsor színesíti.

Oktató-nevelő munkánk eredményességét a továbbtanulási mutatók is jelzik számunkra. Nyolcadikos tanulóinkat eredményesen iskolázzuk be, jól megállják helyüket Budapest nevesebb középiskolaiban is.

Az elmúlt négy év felvételi statisztikája szerint a tanulók közel 80%-a érettségit adó középiskolákban tanul tovább.

Diákjaink egy része 6 és 8 osztályos gimnáziumban folytatja tanulmányait.

Tanulóink számos sportfoglalkozás és szakkör közül választhatnak. A felső tagozaton többségében tanulóink az angol szakkört választják, de szervezünk biciklis szakkört, néptánc szakkört, természetjáró szakkört, énekkart. Sportfoglalkozások közül a labdarúgás és a floorball a legnépszerűbb.

Az iskolai szervezésű táborainkba sok tanulónk eljut, ahol a pihenésen és a szórakozáson túl az idegen nyelv gyakorlására, manuális és sport programokon való részvételre is lehetőségük van. A nyári táborainkon kívül immár hagyományosnak mondható az erdei iskolák szervezése. Törekszünk arra, hogy tanítványaink az általános iskolai tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal eljussanak erdei iskolába.

Az iskolánkban dolgozó pedagógusaink nyitottak, fogékonyak az új módszerek, eszközök iránt. Követelnek tanulóinktól, de szeretetet is adnak számukra. Kollégáink az intézményi programok és ünnepélyek szervezése mellett rendszeresen szerveznek iskolai és kerületi szintű tanulmányi és sport versenyeket, rendezvényeket; rendszeresen részt vállálnak szakmai napokon is egy-egy projekt, nyílt óra bemutatásával. Iskolánk rangját, értékét és szellemiségét humanizmusa, határozott követelményei adják.

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1 Pedagógiai alapelvek

Alapelvünknek érezzük a korszerű ismeretkörök beemelését az általános iskolai képzésbe, a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztését, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzését, a közjóra való törekvés megalapozását, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítését. Fontosnak tartjuk, hogy az így elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen.

A Pedagógiai programunkban kiemelt figyelmet fordítunk a módosított Nemzeti alaptanterv (2020) által preferált korszerű, új vagy részben új módszerek nevelési programunkba történő beemelésére. Ilyen az **egységesség és a differenciálás**, valamint a korszerű pedagógiai **módszertani alapelvek** alkalmazása. Számunkra változatlanul kiemelt szerepet kap az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés.

- az *egyénnre szabott tanulási lehetőségek* térnyerése,
- a *tanulói együttműködésen alapuló tanulás*, amelyben az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapnak a differenciált tanulásszervezési eljárások,
- *multidiszciplináris órák*, azaz olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- a *teamtanításnak* olyan *alkalmazása*, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, tehát arra is van elvi lehetőség, hogy egy-egy órát több pedagógus egyidejűleg tarthasson,
- a *digitális technológiával támogatott oktatási módszerek* rendszeres alkalmazása iránti igény.

Törekszünk olyan légkör kialakítására, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat.

Ennek érdekében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe
- diákjainkkal megismertetjük a velük szemben támasztott követelményeket, elvárásokat
- tanítványaink számíthatnak a pedagógusok segítségére.

Az iskola életében építő jellegű emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk a nemzedékek közötti párbeszéd, a kölcsönös megértés és tisztelet jegyében:

- tanuló és tanuló között
- tanuló és pedagógus között
- szülő és pedagógus között.

Valljuk, hogy a szülőkkel való együttműködés, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a jó nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele.

Fontos szerepet szánunk a nemzeti hagyományok ápolásának, és a nemzeti öntudat fejlesztésének. Kiemelt hangsúlyt fordítunk az ország és Kárpát-medence, továbbá a környező országokban élő magyarság életének megismerésére, ugyanakkor fontosnak tartjuk azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik.

A tehetséges tanulók tekintetében a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban alkalmazzuk. A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal. A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. Intézményünk pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe van ennek a korszerű látásmódnak.

2.2 Az oktató-nevelő munka pedagógiai céljai

Az eredményes nevelő-oktató munka alapfeltételének tekintjük a nyugodt, a tanulást segítő osztálytermi légkör megteremtését, amelyben a pedagógusnak segítő szerepe van. A gyerek elfogadása, problémái iránti érzékenység, az esélyegyenlőség, a tolerancia jellemzi az oktatásunknak. Ennek megfelelően a nevelési-oktatási folyamatban nagyobb hangsúlyt helyezünk a tanulókkal történő együttműködésre, illetve a módszereinket is ennek figyelembevételével választjuk meg és alkalmazzuk. Az iskolán belül a heterogén osztályok kezelése változatos módszertani kultúrát igényel a pedagógusoktól, amelynek keretében különösen fontos a tanulók szociális készségeinek és a problémamegoldó képességeiknek fejlesztése. Ennek összehangolt fejlesztése csak hatékony osztályfőnöki feladatellátás mellett képzelhető el: ez elsősorban a nevelők közötti aktív tapasztalatcserét, a pedagógiai csapatmunka kialakítását, a pedagógiai tapasztalatok, megfigyelések cseréjét, a szakmai munkaközösségek együttműködését, a belső továbbképzések működtetését, egymás óráinak rendszeres látogatását jelenti.

Célunk, hogy fejlesszük tanulóink harmonikus személyiség-kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességeket, mellyel hozzájárulunk ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék:

- a haza felelős polgárává válják
- kifejlődjön benne a hazafiság érzelmvilága
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert
- megtalálja helyét a családban, a társadalomban és a munka világában
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatokra
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsáról
- képessé válják az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre
- megismerje és megértse a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését
- becsülje a szorgalmas tanulást, a munkát, a tudást
- legyen képes a problémák érzékelésére és megoldására
- tudjon eligazodni szűkebb és tágabb környezetében
- törekedjen jó eredmények elérésére (játékban, munkában, tanulásban)
- legyen reális elképzelése a jövőjét illetően
- ismerje a tanulás helyes és hatékony módszereit, aktívan vegyen részt a tanulásban
- önállóan szerezzen ismereteket
- tudását folyamatosan gyarapítsa, bővítse
- legyen képes az értő olvasásra, gondolatainak helyes és szabatos megfogalmazására
- ismerje, tisztelje, óvja, ápolja:
 - ⇒ nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket
 - ⇒ a természet, a környezet értékeit
 - ⇒ más népek értékeit, hagyományait
 - ⇒ az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit
- tartsa be a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) harmonikus együttélését biztosító szabályokat
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált legyen
- szüleit, pedagógusait, társait tisztelje

- tartsa tiszteletben a másságot, a sajátjától eltérő nézeteket
- szellemileg és testileg egészségesen éljen
- megjelenése és személyes környezete legyen tiszta, ápolat, gondozott.

Az intézményünk biztosítja a tanulóink számára a tanuláshoz szükséges egészséges, biztonságos, otthonos környezetet.

Az iskolai oktatás tartalmát a korszerű - a tanulók képességeit fejlesztő tananyag mellett -, az általános emberi és nemzeti értékek átadása, elfogadtatása alkotja.

Az iskola pedagógusai a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást kívánják elősegíteni különféle módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. Célunk az esélyegyenlőség biztosítása a tanulási nehézségek enyhítése, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás. Az iskolában az oktatást sokszínű, változatos tevékenységrendszer egészíti ki a gyerekek egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.

Elérendő célkitűzés, hogy az iskola végzős diákjai a nyolcadik évfolyam végén rendelkezzenek olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a középiskolában, a szakiskolában a későbbiekben megfeleljenek. Alapfeladatunknak tekintjük, hogy diákjainkat felkészítsük az élethosszig tartó permanens tanulásra.

2.3 A nevelő-oktató munka feladatai

Az iskolában a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése, valamint a tanulók teljes személyiségének fejlesztése a legfontosabb feladat.

- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, az ismeretek, képességek bővítése, továbbfejlesztése, megszilárdítása
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése
- a tanulásban való lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, képességeinek, szociokulturális hátterének megismerése, a hozzájuk illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetséggjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása

- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése
- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt
- fontos, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót; megelőzni, felismerni a rosszat
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására
- kívánatos a tanulókat megismertetni a nemzeti kultúra és történelem eseményeivel, személyiségeivel és hagyományaival, hogy ezek megbecsülése révén táplálódjék bennük a haza, a szülőföld iránti szeretet

Alapkészségek:

Olvasáskészség, íráskészség, elemi számolási készség, elemi rendszerező képesség és elemi kombinatív képesség.

- Az olvasáskészség, vagyis a szövegértő, élményszerző olvasás kritikus feltétele az optimálisan fejlett, optimális használhatóságú olvasáskészség (olvasástechnika). Amíg a betűző olvasáskészséget nem tudjuk gyakorlott olvasáskészséggé fejleszteni, addig az olvasásképeség, a szövegértés továbbra sem sajátítható el.
- Az íráskészség a kézírással működő írásbeli kifejezés, közlés kritikus feltétele, amely a tevékeny iskolai tanulás ma még nélkülözhetetlen eszköze. Gyakorlottság szerint kétféle íráskészség létezik: rajzoló és kiírt íráskészség. Az 5. és a 6. évfolyamokon több figyelmet kell fordítani a kiírt íráskészség kifejlesztésére.
- Az elemi számolási készség összefoglaló megnevezés alatt a számírás készségét, a mértékegység-váltás és a négy alpművelet 100-as számkörbeli készségeit értelmezzük.
- Az elemi rendszerező képesség, (a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer írásbeli szintjét) az elemi kombinatív képesség (annak elemi írásbeli szintje) iskolai adatai

szintén segíthetik az iskolai fejlesztőmunka irányainak kijelölését az egyes tanulók vonatkozásban.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztését.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, képességek, attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, és így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez szükséges készségek, képességek, attitűdök körét. Hasonló egymásra építettség jellemzi a képesség- és tanulásfejlesztési célok és az egyes műveltségterületek viszonyát.

Kulcskompetenciák

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák - anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák”

Kiemelt fejlesztési feladatok

- Erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Az önismeret, társas kultúra fejlesztése
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Családi életre nevelés
- Gazdasági, pénzügyi nevelés
- A tanulás tanítása
- Testi és lelki egészség
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Médiatudatosság

Az iskola a szülők bevonásával folyamatosan részt vesz a lakóhely életében.

Rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal. Igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel. Ennek alapján a szülők, a pedagógusok alapvető együttműködési formái a szülői értekezletek, a szülői fórumok, a fogadóórák, az Iskolai Szülői Közösség értekezletei, a családlátogatások, az iskolai és osztályrendezvények és ünnepségek, továbbá a nyílt órák, a kirándulások, a színházlátogatások, nyitott hétvégi programok.

Ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a kerületben található iskolákkal és közművelődési intézményekkel.

A pedagógusok – eddigi hagyományainkhoz híven – részt vesznek a tanulók számára szervezett kerületi szintű rendezvényeken, közreműködnek a szervezésben és a lebonyolításban.

2.4 Osztályfőnök feladatai

A főbb tevékenységek összefoglalása:

- feladata az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása,
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira,
- a helyi tanterv alapján tanmenetet készít, az osztályfőnöki tevékenységet ennek alapján szervezi meg,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség megbeszélésein és értekezletein,
- kiemelt figyelmet fordít a dokumentumok kitöltésére: digitális napló, anyakönyv, bizonyítványok stb.
- vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket,
- előkészíti és megszervezi osztálya tanulmányi kirándulását, az előírt időben leadja a kirándulási tervet,

- felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges eszközök, CD-k, könyvek, stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért,
- kapcsolatot tart az osztályába járó diákok szüleivel, a szülői munkaközösséggel, az osztály diák-önkormányzati vezetőségével,
- biztosítja az osztály képviselőinek a diák-önkormányzati megbeszéléseken és az évi rendes diákközszyűlésen való részvételét,
- folyamatos kapcsolatot tart az osztályában tanító tanárokkal,
- a konferenciát megelőzően legalább 2 nappal bejegyzi javaslatát a tanulók magatartás és szorgalom jegyére,
- előkészíti a szülői értekezletek lebonyolítását, közreműködik az iskola szülőkkel és tanulókkal kapcsolatos tevékenységében,
- minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet, vagy az évfolyamnak és a szükségleteknek megfelelően felhívja a figyelmet egyes előírásaira,
- folyamatos figyelmet fordít osztályának dekorációjára, a faliújság karbantartására,
- folyamatosan nyomon követi és aktualizálja az e-naplóban a diákok adatainak változását,
- a tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót.

Ellenőrzési kötelezettségei:

- november, január és április hónapban ellenőrzi a e-napló osztályozó részének állapotát, az osztályzatokat érintő hiányosságokat jelzi a igazgatóhelyettesnek,
- figyelemmel követi a tanulók igazolt és igazolatlan hiányzását, igazolja a hiányzásokat, elvégzi a szükséges értesítéseket,
- a házirendben leírtak szerint figyelemmel követi a tanulók késését, szükség esetén elektronikus üzenetben vagy levélben értesíti a szülőket,
- az e-ellenőrzőben vagy írott üzenet útján értesíti a szülőket a tanuló gyenge vagy hanyatló tanulmányi eredménye, vagy súlyos fegyelmi vétsége esetén
- az SzMSz előírásai szerint értesíti a tanulók szüleit az igazolatlan hiányzásról, illetve ha a tanuló bukásra áll, valamint a 200 órát meghaladó éves hiányzás esetén,

- a konferencia napján ellenőrzi, hogy minden tanulónak le van-e zárva az osztályzata, valamint a lezárt érdemjegy nem tér-e el jelentősen az osztályzatok átlagától a tanuló kárára.

Különleges felelőssége:

- felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért,
- bizalmasan kezeli a kollégákkal és az osztályokkal kapcsolatos információkat,
- maradéktalanul betartja az adatkezelésre vonatkozó szabályokat,
- bizalmasan kezeli az ellenőrzési tapasztalatokat,
- a hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az igazgatóhelyettesnek vagy az igazgatónak.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A gyermek nemcsak tárgya, hanem aktív alanya is nevelésének, saját személyisége fejlesztésének.

3.1 A személyiség szerkezete

3.1.1 A személyiségek közötti kapcsolat mindaz a kapcsolat és kapcsolatrendszer, amelyek a társadalmi munkamegosztásból, a személyiség és a társadalom kölcsönhatásából származnak.

3.1.2 A személyiségjegyek személyen belüli hierarchiája és dinamikus egysége:

- ösztönző rendszer (szükségletek, ösztönök, vágyak, törekvések, beállítódás, érdeklődés stb.)
- tájékozódó rendszer (emlékezés, képzelet, gondolkodás, figyelem, képzet, fogalom, képesség, intelligencia)
- értékelő rendszer (érzelem, mint sajátos belső értékelés, temperamentum)
- végrehajtó rendszer (tevékenység, cselekvés, akarat, jártasság, készség, szokás stb.)

3.2 Az aktuális személyiség megismerésének főbb területei, módszerei

3.2.1 Kérdőíves módszer

3.2.2 Cselekvésformák megfigyelése:

- testtartás,
- járás,
- kézfogás,
- beszéd,
- nevetés,
- mosoly,
- írás

A fenti megnyilvánulások természetesen nem elszigetelten értékelendők, hanem a személyiség egészével összefüggésben.

A pedagógiai szituáció rendkívül sok szálból összetevődő, komplex jellegű. Így alapvető módszer a megfigyelés.

Megfigyelhetjük a tanuló viselkedését a tanítási órákon; érdeklődését, aktivitását, az új anyag elsajátításában való részvételének milyenségét. Szünetekben, órákon kívüli foglalkozásokon társas viselkedését.

3.2.3 Tesztek alkalmazása.

Ezeket elsősorban pszichológusok alkalmazzák, akik a különböző módszerek eszközeivel, értékelésének ismeretével is rendelkeznek.

3.2.4 Az explorációs módszerek (kikérdezés, irányított beszélgetés) a családlátogatás, a környezettanulmány-készítés alkalmával hasznosíthatók.

Az explorációs módszer írásos formái:

- kérdőív
- tematikus dolgozatok
- kívánságlisták
- szociometriai felmérések

3.2.5 A tanuló tevékenységének értékelése:

- írásbeli dolgozatok
- házi dolgozatok
- szakköri munkák
- pályázati munkák
- projektmunkák

A folyamatos, rendszeres adatgyűjtő munka megközelítően reális alapot biztosít a személyiség megismeréséhez, jellemzéséhez, fejlesztéséhez.

3.3 A fejleszthetőség

A gyermek állandóan tettere kész, tevékeny, aktív. Pedagógusaink feladata, hogy ennek az aktivitásnak pozitív tartalmat adjanak, megfelelő irányt szabjanak. Nagy jelentősége van minden életkorban a különböző cselekvési módok, tevékenységformák elsajátításának és megfelelő szinten való végzésének.

Az iskolában folyó pedagógiai tevékenység fő célja a gyermeki személyiség fejlesztése. Az alkalmazott hatás eredményességét alapvetően a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságai szabják meg. A tanulói személyiség ismerete az eredményes nevelés, fejlesztés alapfeltétele.

A pedagógiai hatás alapvető sajátosságai:

- Célirányos: vagyis a különböző eljárások tudatos, tervszerű megválasztása és alkalmazása egy megvalósítandó nevelési cél elérésének érdekében.
- Fejlesztő jellegű: az eljárások úgy irányítják a gyermek élettevékenységét, hogy annak eredményeként a személyiségben tartalmi és strukturális változások jöjjenek létre:
 - ⇒ ismeretei bővüljenek
 - ⇒ képességei kiteljesedjenek
 - ⇒ bizonyos kívánatos magatartásformák kialakuljanak és megszilárduljanak.
- Bipoláris: minden pedagógiai tevékenységben, egy időben két összetevővel kell számolnunk; egyrészt nevelői hatásokkal, másrészt a fejlődő, változó gyermeki személyiséggel. A két tényező egymással bonyolult kölcsönhatásban áll. Ez, konkrét formában a pedagógus - növendék viszonyban jut kifejezésre.

Minden fejlődési szakasz más és más lehetőséget nyújt a fejlesztés számára. Az erkölcsi értékek alakítása koronként más és más célkitűzéssel és különböző nevelési módszerekkel, eljárásokkal lehet hatékony.

Kisiskoláskorban kialakítjuk a kötelező szabályokhoz való alkalmazkodás képességét. Serdülőknél a spontán, tagolatlan egység felbomlik. Magatartásuk nincs szinkronban elméleti ismereteikkel. Ennek összhangját kell alakítani.

Oktatási módszereink a tanulók megismerőtevékenységének, értelmi erőinek fejlesztését szolgálják elsősorban, de egyidejűleg hatnak a jellemfejlődés és akaratati vonások alakulására is.

Kisiskoláskorban a pontos érzékelés, észlelés, megfigyelés fejlesztése kerül előtérbe. Serdülőknél a logikus, elemi törvényeken nyugvó fogalmi gondolkodás kialakítása fő feladatunk.

A nevelés módszerei a személyiségalkotásban

- példaadás
- gyakorlás (szoktatás)
- meggyőzés
- követelés
- jutalmazás
- büntetés

A tanulói teljesítmény mérése, értékelése, mint a személyiségfejlesztés eszköze

Az értékelés meghatározza, konkretizálja a tanulmányi munkában elért eredményt, szemléletesen megmutatja a siker fokát és a lemaradás mértékét.

Az értékelés és az osztályozás nem azonos fogalmak. Az osztályozás csupán az értékelésnek egy módszere.

Az értékelés lehetőségei: (elismeréstől a kitüntetésig, a figyelmeztetéstől a büntetésig)

- a pedagógus elismerő gesztusa
- arckifejezése
- szava
- írásos dicsérete
- feladatot elemző értékelése

A tanulás leglényegesebb sajátossága, hogy ebben a tevékenységben a tanuló személyisége fejlődik.

Ellenőrzés és értékelés csak pedagógus és növendék személyi kapcsolatában elemezhető.

A tanári személyiség önmagában is gazdag hatásforrás.

Az ellenőrzés különböző formái (szóbeli, írásbeli)

A szóbeli feleltetés során a tanuló egész személyisége, viselkedési apparátusa megnyilvánul:

- beszédképesség
- fogalmazásmód
- fellépés
- magabiztosság vagy ennek hiánya

Az írásbeli ellenőrző formák:

- dolgozat
- feladatlap
- teszt

Az ellenőrzési formák megválasztásánál alapvető szempontunk az életkori sajátosságok figyelembevétele. Fontos, hogy mit akarunk ellenőrizni:

- tényanyagot,
- összefüggések felismerését,
- szemléletmódot.

Az osztályozás jellemzői

Az osztályozás a tantervi követelményeknek és a tanulók teljesítményének egymáshoz való viszonyát fejezi ki érdemjegyek formájában.

Funkciója:

- pontos visszajelzés teljesítményükről
- hatást gyakorol a tanulók érzelmeire, akaraterejére, motivációira

Értékelés és osztályozás csak akkor lehet eszköze a személyiség fejlesztésének, ha életkorhoz, egyéni sajátosságokhoz méretezett, és a kiegyensúlyozott pedagógus - gyermek kapcsolatban érvényesített, rendszeresen alkalmazott tevékenység.

Az általános iskolát végbizonyítvánnyal elhagyó serdülő:

- Legyen képes a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre.
- Legyen szellemileg fogékony, érzelmileg gazdag, erkölcsös.
- Legyen akaratereje és fegyelmezettsége, legyen képes a kudarcok leküzdésére.

- Rendelkezzen az alkalmazkodás képességével.
- Rendelkezzen a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával.
- Érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, a közösségért.
- Legyen határozott, de toleráns, következetes, de változásokra, változtatásokra is képes.
- Tudjon a helyzethez illően viselkedni.
- Legyen képes a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra
- Legyen tanulni vágyó és tanulni tudó.
- Legyen a világról és önmagáról reális képe.
- Tudjon rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján dönteni.

3.4 Kiemelt fejlesztési feladatok az 1-4. évfolyamon

Erkölcsei nevelés

Célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Az önismeret, társas kultúra fejlesztése

A tanulók számára olyan motiváló tanulási környezetet kell biztosítani, amely a személyiség fejlődését úgy segíti elő, hogy közben önmagukat is megismerik. A tanulási tartalmak elsajátítása során a gyermekek maguk is aktív részesei legyenek ennek a folyamatnak. Képessé kell tenni őket az értékek megnevezésére és azonosítására. A műveltségi területekhez kapcsolódó tantárgyak tananyagtartalmának összeállításakor és a tanulói tevékenységek megtervezésekor a tanuló gyermek szempontját vettük figyelembe.

A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért fontos az iskola szerepe a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a tanulóknak a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Felkészítjük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Feladatunk, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Az iskolának minden tevékenységével a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését kell szolgálni. Azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakítását kell segítenie, amelyek javítják a gyerekek egészségi állapotát. Igyekezni kell kielégíteni a gyermekek mozgásigényét, fejleszteni a mozgáskultúrájukat, ritmusérzéküket, hallásukat. A tanulók ismerjék meg az egészséges életmód alapvető összetevőit, szokásait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Ösztönözzük a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, melynek része az akadályozott, hátránnyal élő tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Külön figyelmet fordítunk minden tanuló képességbeli és társadalmi különbözöségére. Kialakítjuk a gyerekekben a beteg, sérült, fogyatékkal élő társaik iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlesztjük ki a tanulóknál a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együtműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Fontos, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességekre. A környezeti nevelés átfogó célja a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulása annak érdekében, hogy felnőttként képesek legyenek a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, s ez által elősegítsék nemcsak az élő természet fennmaradását, hanem a társadalmak fejlődését. Különösen gondot kell fordítani a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Érzékennyé kell tenni őket a környezetük állapota iránt. Így lesznek képesek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére, elemi szintű értékelésére. Be kell vonni a tanulókat közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe és gyarapításába, ezáltal alakul ki bennük a természet iránti tisztelet és felelősség.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy a tanulóink felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Egyszerű eszközök, szerszámok használatában fontos a figyelem és az elővigyázatosság megtanulása. A rend és az időbeosztás hatását a hatékony munkavégzésben tapasztalhatják a tanulók.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a média nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásával, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréseivel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.

A tanulási stratégiák megválasztásában a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori sajátosságok figyelembevétele. A 6–10 éves gyermekek elsősorban tapasztalati úton szerzik ismereteiket, biztosítani kell számukra a felfedezés lehetőségét, a kreativitás fejlesztését. Fejlődésüket folyamatosan nyomon kell követni, és alkalmazandó számukra a személyre szóló, fejlesztő értékelés. A tanulás elengedhetetlen feltétele a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek és készségek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere az iskola könyvtára, amelynek használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az 1–4. évfolyamon szükséges a könyvtárhasználat elemi ismereteinek elsajátítása.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

A tanulók szerezzenek alapvető ismereteket az Európai Unióról. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká, de legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, vallások, a másság iránt.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

Tanulóink elsajátítják a társadalmi együttélés közös szabályait, követelményeit. Ismeretek, képességek és megfelelő beállítódás szükséges ehhez. Az 1–4. évfolyamon ilyenek a gyermek konfliktuskezelés képessége, az együttműködés képessége, az iskolai élet demokratikus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalása.

3.5 Kiemelt fejlesztési feladatok az 5-8. évfolyamon

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az erkölcsi nevelés felkészíti a tanulókat az életben elkerülhetetlen konfliktusokra, segít választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az iskolai közösség élete elősegíti a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – kihat egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. Elengedhetetlen, hogy a tanulók az alapozó és fejlesztő szakaszban tovább ismerkedjenek népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságaival, nemzeti kultúránk nagy múltú emlékeivel. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat a tevékenységeket, amelyek a család, a

lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és falusi élet hagyományait, jellegzetességét. Kiemelt feladat a tanulóknál a nemzettudatot, a nemzeti önismeretet, a hazaszeretet kialakítása és elmélyítése. Ugyanakkor ismerjék meg a hazánkban és a szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeit, becsüljék elért eredményeiket. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezetük történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A közügyekben való részvétel a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését kívánja. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az állampolgárságra, demokráciára nevelés civil életben fontos polgári lét alapjait segíti megteremteni, társadalmi együttélés közös szabályait, követelményeit tudatosítja tanulóinkban. Ismeretek, képességek és megfelelő beállítódás szükséges ehhez. Az 5–8. évfolyamon az aktív állampolgársághoz szükséges részképességek fejlesztésére kell gondolni. Ilyenek a konfliktuskezelés képessége, az együttműködés képessége, az iskolai élet demokratikus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, közéleti szerep gyakorlása.

A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká, de legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is. Ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, s az ezek megoldására kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjen érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában, ezért kiemelten fontos az intézménynek a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A társadalom változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelést. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A testi- lelki egészségre nevelés elsődleges célja kialakítani a tanulóknál, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a helyes stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek, fiatalok sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok a szülőkkel és más szervezetekkel együttműködve motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Feladatunk kialakítani a tanulóinkban a toleranciát, a másság elfogadását, a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül kifejleszteni a tanulóknak a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. A tanulóknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív egyénre gyakorolt hatásait. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Pályaorientáció

A felnőtt lét szerepeire történő felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során akár többször is pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának – a tanulók életkorának megfelelően, a lehetőségekhez igazodva – a lehető legszélesebb képet kell nyújtani a munka világáról. Ennek érdekében olyan lehetőségeket kell biztosítani a tanulóknak, amelyekben kipróbálhatják képességeiket, adottságaikat.

A pályaaorientáció hosszabb folyamat során valósulhat meg, amelyben a tanórai és az iskolán kívüli tevékenységeket összehangolják. A pályaaorientáció során a kulcskompetenciák közül kiemelt szerepet kap a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének képessége.

A szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése elengedhetetlenül szükséges a tanulók társadalmi beilleszkedéséhez és az együttéléshez. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos területek erősítése. A társadalmi-állampolgári kompetenciák fejlesztésekor a jogokat érvényesítő, a közéletben résztvevő és közreműködő tanulók képzése folyik. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és munkaképesség szoros összefüggésben az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztésével.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulóknak hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzet gazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés célja, hogy a tanulóink a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés

megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréseivel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A tanulás az iskola alapfeladata, amely magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.

Az iskola valamennyi pedagógusának feladata, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését saját szaktárgyainak témái iránt, útba igazítsa őket a téma szerkezetével, elsajátításával kapcsolatban, tanítsa tanulni a gyerekeket. A tanulás elengedhetetlen feltétele az olvasási képesség megfelelő szintjének elérése. Fontos az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátítása, gyakoroltatása:

- az alapképességek kialakítása
(az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése)
- az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása
- az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése
- a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka,
- az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása
- a gondolkodási kultúra művelése
- az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása
- az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása

Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus

dokumentumok használatával. A tanulók ismerjék meg a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, főbb dokumentumfajtaikat. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, az interneten való keresés stratégiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás megszerzésének és átadásának képessége.

3.6 Alapvető feladatok

Cselekvő elkötelezettségre nevelés, továbbá a harmonikus személyiségfejlesztéshez szükséges szellemi, érzelmi és testi képességek kibontakoztatása Ez hozzájárul ahhoz, hogy tanulóink

- a haza felelős polgárává váljanak;
- kifejlődjön bennük a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert;
- megtalálják helyüket a családban, a társadalomban és a munka világában;
- törekedjenek tartalmas és tartós kapcsolatokra;
- legyen képesek felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsáról;
- képessé váljanak az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- megismerjék és megértsék a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsák értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését;
- kialakuljon bennük az általános emberi személyiségvonások.

A nevelési-oktatási folyamatnak összhangban kell lennie a jogállam rendjével, az élet és az emberi méltóság tiszteletének elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a Föld, az ember, a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel.

Kiemelt feladat: a nemzeti hagyomány ápolása, a nemzeti öntudat fejlesztése, a magyarországi nemzetiségekhez, kisebbségekhez tartozók öntudatának ápolása, továbbá az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerése, ugyanakkor fontos megismertetni azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik.

Az általános emberi személyiségvonások fejlesztése tanulóinkban:

- az érzelmek fejlesztése, mélyítése, gazdagítása, szeretet, hűség a családtagok, társak, közösség, haza iránt,
- az értékek tisztelete és iránta való elkötelezettség,
- az értékteremtő munka becsülete,
- becsületesség, a jó - rossz, a helyes - helytelen, az igaz - hamis felismerése, lelkiismeretesség,
- önismeret, önfejlesztés, igényesség önmagával szemben, törekvés a javításra, fejlődésre, öntudat, önbecsülés,
- a tanuláshoz való viszony, az alapvető szellemi és fizikai tanulástechnikák ismerete, készsége, a gondolkodás és a gondolkodási műveletek képessége, alkotóképesség,
- illemtudás, az udvarias, illedelmes viselkedés szokása, humanitárius segítségnyújtás, felelősségvállalás másokért, együttműködés képessége,
- információs és kommunikációs kultúra fejlesztése,
- a közösségi élet szabályainak elsajátítása, alkalmazása.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Központi kérdésként kezeljük iskolánkban a tanulók iskolai "közéletét", hiszen hétköz-napjaik jelentős részét itt töltik. Nem mindegy azonban, hogy hogyan és milyen közösségben viselik ezt el. Nekünk, az iskola pedagógusainak kell lehetőséget teremtenünk arra, hogy a tanulók átélhessenek valamit abból, hogy jó közösségben élni, beszélgetni, vitatkozni, egymásra figyelni.

Továbbá módot kell adnunk nekik arra, hogy megtapasztalhassák, milyen az, ha egy közösség hatni képes. Ehhez azonban szükséges, hogy közös élményeik legyenek.

Pedagógustestületünk, szabadidős-munkacsoportunk és a diákönkormányzat nagy lelkesedéssel dolgozik azon, hogy színvonalas iskolai rendezvényekkel, programokkal biztosítsa az élményszerzési lehetőséget tanulóinknak.

Egy megfelelő iskolai közösség alapjait csak erős, jó osztályközösségek képezhetik. S a kisebb közösségeken belül is az eredményes munka feltétele a jól együttműködő munkacapatok megléte.

4.1 A beilleszkedés

Az egyén és közösség, egyén és csoport viszonya az egyénnek a környezetébe való integrálódását jelentik. Aki beilleszkedik, úgy létesít harmonikus viszonyt környezetével, hogy eleget tud tenni a vele szemben támasztott követelményeknek, és egyben szükségleteit is ki tudja elégíteni.

A tanulók számára az iskolai beilleszkedési helyzetekben mindig olyan új körülmények megjelenéséről van szó, amelyekben a feltételek részben vagy egészben új, esetleg teljesen ismeretlen együttest alkotnak.

Az iskolai nevelés gyakorlatában a beilleszkedés a nevelő-oktató munka egyik alapvető közösségi feltételeként jelentkezik. A beilleszkedés egy folyamat, melyben a tanulók keresik és megtalálják helyüket, miközben állandóan alakítják környezetüket és önmagukat.

Az első évek során sajátítják el a tanulók a tanulással kapcsolatos magatartás- és tevékenységformákat. Ekkor ismerik meg az iskolai együttélés normarendszerét, a társas együttélés során alakul, fejlődik sajátos közösségi viszonyrendszerük.

Az alsó tagozatos közösségben alapvetően a tanári irányítás szabályozza a kibontakozó programokat, tevékenységi módokat és formákat. Igaz, megjelennek az öntevékenység elemei is, de ezek nem válnak általánossá.

4.2 Feladataink

- Alsó tagozatos közösségeink hatásszűrő és hatástovábbító szervként kell, hogy funkcionáljanak. Szelektálnunk kell a volt közösségek hatásait úgy, hogy a mi közösségi céljainkkal adekvátan felerősödjenek, a negatív hatások pedig gyengüljenek, illetve megszűnjenek. Ennek érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk fenn az óvodákkal (pl. klubnapközis foglalkozások), több rendezvényünkre meghívjuk őket, s igyekszünk olyan programokat szervezni, ahol a szülők is részt vehetnek (pl. udvarrendezés, kiállítás stb.).
- Alsó tagozatunknak meg kell próbálnia a közösség minden tagját beilleszteni az iskolai életrendbe, mert meg kell teremtenünk azoknak a képességeknek, erkölcsi tulajdonságoknak a szilárd alapját, amellyel törés és visszaesés nélkül kialakítható a közösségek fejlettebb rendszere. Feladatunk az alapvető emberi értékek, nemzeti, nemzetiségi, kisebbségi hagyományok iskolán belüli megismertetése, a másság elfogadtatásában való közreműködés.

- Alsós tanulóink közösségi fejlesztésénél a tanulók első iskolai élményeinek befogadását, az iskolához való kötődés megalapozásának eljárásait kell előtérbe állítanunk. Igyekszünk gazdag hagyományainkat bemutatni és fejleszteni (pl. Eötvös-napok, karácsonyi gála, iskolai rendezvények, ünnepségek, gyermeknap, közös faültetés). Továbbá feladatunk, hogy az iskolai munka nehézségeit és örömeit is felvillantsuk előttük.
- Már kezdetben a minél több örömet adó, közös élményszerzésre kell törekednünk (pl. erdei iskolák szervezése, kézműves délutánok).
- A pedagógusok által nyújtott közösségi minták adása elsődleges az alsó tagozaton, bár megjelennek már az önálló tanulói kezdeményezések is.

Az ötödik osztály elsősorban oktatásszervezési változásaival, követelmény- és tevékenységrendszerbeli módosulásaival teremt a tanulók számára beilleszkedési helyzetet. Az új követelmények beépülnek a cselekvésirányító rendszerbe. A követelmények belsővé tételében meghatározó jelentőségűek a közvetítők (nevelők, társak, közösség), valamint a közvetítés módja is (kommunikáció, hangnem). A beilleszkedés során nem csak az egyes tanulók normaelsajátításáról van szó, hanem a közösség egyidejű alakulásáról, fejlődéséről is. A közösség maga is befolyásolja a követelmények értékrendjét, elsajátításának eredményességét. A tanulók egész élettevékenységét átfogó tevékenységrendszer feltétele a közösség. A közösség fejlődése együtt jár a tevékenységi formák differenciálódásával és minőségi gyarapodásával.

A közösségszerveződés és beilleszkedés kezdeti szakaszán a hangsúly a tervezés és vállalás oldalára esik, de ezek nem valósulnak meg, ha csak ígéretek maradnak. Csak tényleges aktivitás hoz sikert.

A felső tagozatos közösség életében felerősödnek az öntevékeny mozzanatok, s ezek hatására az életvitel megváltozik. Különböző érdeklődési irányok szerint is kialakulnak közösségek. Az öntevékenységtől függően számos lehetőség nyílik a tanulók közösségi életére. Előtérbe kerül a belső differenciálódás. Az iskola egészére vonatkozó feladat, megbízatás jó megoldása, a tanulók szerepeinek az osztályon túl kialakuló rendje újszerű tapasztalatok birtokába juttatja őket. Kollektív megbízatások (ügyelet, ünnepély rendezése) vállalása és teljesítése a felelősség és kötelességteljesítés öröme, gondját, izgalmát idézi elő.

4.3 A közösségi élet dimenziói

- a közösség irányítása (határozathozatal-végrehajtás)

- a közösségi légkör alakítása (be nem illeszkedők meggyőzése, széthúzás megszüntetése, baráti légkör kialakítása)
- közösségi funkciók gyakorlása (tanulmányi, iskolai munka, a szabadidő szervezése)

Feladataink:

- Tanulóink alsó tagozatos tapasztalatainak szerves folytatásaként a bővülő közösségi és egyéni tapasztalatszerzés tudatos programozása a célunk. Az iskolánkhoz kötődést, a beilleszkedés és az aktív feladatvállalás motiválását minden módon elő kell segítenünk. Többek között a tapasztalataink, értékeink, hagyományaink, számunkra fontos stílus- és magatartásjegyeink átadásával.
- Különösen fontos a felső tagozaton az iskolai és osztályközösségek hagyományainak további erősítése, a szokásrendszer megszilárdítása.
- Gondoskodás a gyerekek tartalmas feltöltődéséről, aktív pihenéséről, egészséges életmódjáról, és ezzel együtt hatékonyan nevelni őket ez idő alatt: ez az összetett feladat legtöbbször a nyári táborok keretében valósul meg.
- Szükséges a sokrétű közösségi tevékenység és sajátos szervezési, működési rend kialakítása s állandó gondozása. Diákönkormányzatunkon belül megalakultak az egyes szakbizottságok, ahol a képviselők feladatait a tanulók közösen határozzák meg.
- Mivel közösségi életünknek nagy szerepe van a tanulók tudatos pályaválasztásában, ezért a jövőendő életcél és életvitel megalapozása, a munka és pályaválasztás komplex fejlesztési program kimunkálását igényli.
- Az egyéni fejlődést a tanulóink közösségi szerepe, feladatvállalása, cselekvése, megbízatási és felelősi gyakorlata formálja. Tehát motiválnunk kell őket az önművelésre és önfejlesztésre.
- A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek:
A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos feladatunk két részterületre oszlik:
 - ⇒ elsődleges a prevenció, a zavarok kialakulásának megelőzése, a tanuló személyiségének egészséges fejlődését veszélyeztető / fiziológiai, környezeti, helytelen nevelésből adódó / tényezők feltárásával és annak megszüntetésével vagy kompenzálásával

- ⇒ beilleszkedési, magatartási zavarok esetében a háttérben meghúzódó okok feltárása, azok csökkentése, a problémák megszüntetése, a pozitív viselkedési minták beépítése

4.4 Preventív tevékenységek

- A tanulók személyiségének és környezetének megismerése, a veszélyeztető körülmények feltárása több módon is történhet:
 - ⇒ beszélgetés a szülőkkel, családlátogatás
 - ⇒ kapcsolat az előző intézménnyel, ahonnan érkezett / óvoda, iskola, gyermekotthon stb. / , illetve a védőnővel, gyermekorvossal
 - ⇒ képességeinek fejlettségi szintjének mérése — tanító, fejlesztő pedagógus, logopédus
 - ⇒ szükség esetén a Szakszolgálatok, Szakértői Bizottság vizsgálata
- Az egyéni képességekhez igazodó nevelés és oktatás módszerei:
 - ⇒ differenciálás
 - ⇒ korrepetálás, felzárkóztató foglalkozások
 - ⇒ napközis és tanulószobai foglalkozások
 - ⇒ tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, versenyek)
 - ⇒ különböző mentálhigiéniai programok
 - ⇒ gyermekvédelmi tevékenység

5. Beilleszkedési, magatartási nehézség megszüntetését szolgáló feladatok

- A tünetek mögötti okok feltárása ugyanúgy történik, mint a prevenciónál.
- Törekvés az okok megszüntetésére:
 - ⇒ szoros együttműködés a családdal, családi nevelés segítése, szükség esetén a gyermekvédelem intézményeit is bevonva - Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal
 - ⇒ az okok jellegétől függően kapcsolat és segítségkérés a szakemberektől (gyermekorvos, pszichológus, gyermek ideggyógyász)

⇒ terápiás jellegű fejlesztő foglalkozások szervezése szakemberek segítségével (pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus)

- A beilleszkedést, a magatartás módosítását segítő tevékenység lehet többek között, ha pozitív érzelmi kapcsolat alakul ki a tanuló és a pedagógus között a tanuló bizalmának elnyerésével. A beilleszkedést segíti, ha a pedagógus feltétel nélkül elfogadja a tanulót, és elfogadtatja a közösséggel, valamint, ha sikeres a pozitív minták beépítése a személyiségébe cselekedtetésen keresztül.

6. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

Különböző tevékenységek szervezésével a gyermekek számára hozzáférhetővé tesszük a kultúra teljes rendszerét.

Egyéni tanulásszervezés, differenciált csoportbontás segíti a különböző fejlettségű, tempójú, eltérő képességekkel rendelkező tanulóink előrehaladását.

Szakköri, fakultációs órák keretében biztosítjuk a lehetőséget a tanórán kívüli tevékenység szélesítésére. A mozgás, a mindennapos edzési lehetőség, a sportkörök minden gyermek számára elérhetőek.

A tananyaghoz kapcsolódó és az érdeklődést kielégítő szabadidős tevékenységek keretében gyakoriak a múzeum- és színházlátogatások, állatkerti séták.

Az iskolában megtalálható eszközök (számítógépek, könyvtári állomány) hozzáférhetőségét minden tanuló számára biztosítjuk.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos tényező, hogy a pedagógusok oktatói munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményhez.

E cél elérését a kötelező tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

A pedagógusok az egyes szaktantárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Tehetségpont – Tehetség Kuckó

Tehetségpontunk alapfeladata a tehetségek felfedezése, azonosítása, a tanácsadás, a pályaorientáció, a lehetőségek, az információk személyre szabott bemutatása a tehetséges fiataloknak. Célcsoportunk az iskolánkba járó tehetséges gyermekekből áll, az alsó- és felső tagozaton egyaránt. Tehetségfejlesztésünket elsősorban iskolán belül kívánjuk kifejteni gazdagító programokkal, délutáni Tehetség Kuckókkal. Mivel tanácsadásra is vállalkozunk, a tehetséges gyermekek szüleivel is együttműködésre törekszünk. Fontosnak tartjuk az SNI-s tehetségek felismerését, gondozását, ezért együttműködési megállapodást kötöttünk az SNI Tehetségeket Segítő Tanáccsal, ezen kívül a Tehetségműhely Alapítvánnyal.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezés
- csoportbontás
- a nem kötelező tanórán kívül tanulható tantárgyak tanulása
- tehetséggondozó foglalkozások
- iskolai sportkör
- szakkörök
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.)
- szabadidős foglalkozások egy részre (pl. színház- és múzeumlátogatások)
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

7. A gyermek-, ifjúságvédelemmel és esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátó pedagógus feladata, hogy segítse a pedagógust gyermek- és ifjúságvédelmi munkájában. Ezen belül a feladatai közé tartozik:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a Gyermekjóléti Szolgálatot
- igazolatlan hiányzások esetén első alkalommal a szülő értesítése

- 10 igazolatlan óra után a szülőt és a Gyermekjóléti Szolgálatot értesíti, a tartózkodási hely szerint illetékes kormányhivatalt
- igazolatlan hiányzások esetén 30 igazolatlan óra után a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot, a Gyermekjóléti Szolgálatot, a tanuló szülőjét, valamint a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő tanuló esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot
- 50 igazolatlan óra után a szülőt, a Gyermekjóléti Szolgálatot és a tartózkodási hely szerint illetékes kormányhivatalt, a tényleges lakóhely szerinti illetékes gyámhatóságot
- tájékoztatást nyújtani a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

A gyermekvédelmi tevékenység három területre kell, hogy kiterjedjen: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

7.1 Megelőzést szolgáló tevékenység

Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, illetve bármilyen más oknál fogva.

- Minden tanuló számára biztosítani kell:
 - ⇒ fejlődéséhez szükséges feltételeket
 - ⇒ családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését
 - ⇒ a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Rendszeres kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, családokkal.
- Segíteni kell a Diákönkormányzat működését.
- Biztosítani kell, hogy a rászorulóknak megismerjék jogait, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- Biztosítani kell, hogy a nevelés és oktatás biztonságos, egészséges környezetben folyjon.
- Pihenőidő, szabadidő, sportolási, étkezési lehetőség az életkornak, fejlettségnek megfelelő legyen.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy családjában anyagi helyzetétől függően ingyenes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban illetve napközis ellátásban részesüljön.

- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.
- Fontos feladat a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység.

7.2 Feltárás

- fel kell ismerni, fel kell tárni a tanulók problémáit
- meg kell keresni a problémák okait
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához
- jelezni kell a problémát a Gyermekjóléti Szolgálatnak

Cél: megelőzni a problémák súlyosabbá válását.

Két-három évente szükséges felmérni az iskola környezetének a jellemzőit gyermekvédelmi szempontból:

- lakókörnyezet általános jellemzői
- gyermekek családi környezete
- szülők érdeklődése, kapcsolata az iskolával

Évente kell mérni a tanulók gyermekvédelmi helyzetét, az ehhez szükséges szempontok és adatok:

- a tanulók száma
- távozások, érkezések
- hiányzások mértéke, okai
- nagycsaládosok száma, aránya
- hátrányos helyzetű gyermekek száma
- hátrányos helyzetű tehetséges tanulók száma
- túlkorosok, bukások aránya
- tanulási nehézségekkel küszködők száma
- beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küszködők száma
- veszélyeztetett tanulók száma (ebből a Gyermekjóléti Szolgálat gondozásában nyilvántartott tanulók száma)
- a veszélyeztetettség okai
- nevelőszülőknél nevelkedő gyermekek száma

- nemzeti-etnikai kisebbséghez tartozó tanulók száma
- a tanulók anyagi támogatásával kapcsolatos adatok
 - ⇒ iskolán kívüli (rendszeres, rendkívüli gyermekvédelmi támogatások)
 - ⇒ iskolán belüli (tanszer, tankönyvtámogatás, étkezési támogatás, stb.)

Fel kell tárni a gyermek fejlődését, nevelését veszélyeztető tényezőket:

- a gyermek testi fejlődését, egészségét veszélyeztető okok
- a pszichés károsodás okai (családi struktúra, légkör, nevelés)
- baráti, lakóterületi és szélesebb társadalmi környezetbeli ártalmak
- az iskolai környezet
 - ⇒ abszolút ártalmak (tanár, diák, szülő viszony)
 - ⇒ relatív ártalmak (zsúfoltság, sikerélmény hiánya, kudarcok)
 - ⇒ nem megfelelő iskolatípus

7.3 Megszüntetés

A pedagógusoknak részt kell venniük a tanulás fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében.

Együtt kell működni a Kormányhivatallal (gyámhivatal), a Gyermekjóléti Szolgálattal, Nevelési Tanácsadóval, Rendőrséggel, a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal, gyermekorvossal, védőnővel, pszichológussal.

Veszélyeztetettség észlelése esetén a Kerületi Gyermekjóléti Szolgálat segítségét kell kérni.

7.4 Gyermekvédelmi feladatok

Az iskola valamennyi tanulója érdekében, védelmében megfogalmazott, általános gyermekvédelmi feladatok az elsődleges megelőzés céljával:

- személyiség illetve közösségfejlesztéssel, neveléssel kapcsolatos feladatok (Általános prevenciós programok beépítése tanórai és tanórán kívüli formákba, mentálhigiénia, egészségnevelési programok, ennek részeként kábítószer ellenes program, bűnmegelőzéssel kapcsolatos programok, önismereti, kommunikációs, konfliktuskezelési gyakorlatok, játékok, programok, továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás, tanulói szabadidős tevékenységi formák, programok, a kamasz korosztály számára is vonzó kínálat biztosítása)

- gyermeki-tanulói jogok érvényesítése: (keretek, formák, amelyek biztosítják a diákjogok érvényesülését) házirend, diákönkormányzat, tanulói fegyelmi eljárások
- szülők szemléletformálása, megnyerése, sokoldalú bevonása, motiválása, tájékoztatás
- ismeretterjesztés
- pedagógiai-nevelési tanácsadás
- pozitív érzelmi hatások, iskolai közösségi élmények (szülői értekezletek keretében, klubdélutánokon, kirándulások, táborok alkalmával)
- együttműködés az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításában közreműködő intézményekkel (művelődési intézmény, zeneiskola, sportlétesítmény stb.)

Neveléssel kapcsolatos feladatok:

- családi életre nevelés
- etikai nevelés
- érzelmi nevelés (önismeret, önbizalom alakítás, fejlesztés)

Speciális gyermekvédelmi feladatok:

- a gyermekek eltérő gyermekvédelmi problémáinak tudatos, tervszerű kiszűrése, feltárása (hátrányos helyzet, veszélyeztetettség)
- az eltérő helyzetű és szükségletű gyermekek célzott, speciális kezelése, foglalkoztatása, fejlesztése
- a gyermekvédelmi problémával küszködő tanulók szüleivel speciális pedagógiai bánásmód alkalmazása, megnyerésük külső segítő intézmények (illetve szakembereik) szolgáltatásainak, támogatásainak igénybevitelével (információk gyűjtése a gyermekről, környezetéről, a gyermek és családja közötti érzelmi kötődéskapcsolat minőségéről, cél: érzelmi kapcsolat erősítése, korrigálások, pozitív élmények átélésén keresztül)
- családtámogatás
- gyermeki munkák, alkotások elemzései
- szerepjátékok
- kérdőívek, tesztek szülőknek, gyerekeknek (a kérdőíves módszer hasznos lehet a még tünetmentes veszélyeztetettség megállapításához)
- célzott beszélgetések különböző pedagógiai szituációkban

- speciális szakemberek széleskörű bevonása, foglalkoztatása (orvos, védőnő, pszichológus, családgondozó)
- együttműködés külső segítő intézményekkel

Súlyos esetekben célszerű pedagógiai jellegű esetelemzést, cselekvési tervet készíteni, hangsúlyozva a gyermekekkel és szüleikkel történő speciális bánásmód pedagógiai-pszichológiai módszereit.

A módszerek sikeres alkalmazásának feltétele az előítélet-mentes, őszintén megértő, elfogadó pedagógusi attitűd, s a pedagógiai optimizmus.

7.5 Hátrányos és halmozottan hátrányos tanulókkal kapcsolatos helyi rend

Hátrányos helyzetű gyermekek azok a kiemelt figyelmet igénylő tanulók, akiket családi körülményeik, szociális helyzetük után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak, illetve a jegyző védelembe vett.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló, akit a jegyző védelembe vett, illetve valamely szülőjének nincs meg a nyolc általános iskolai végzettsége, és erről nyilatkozott.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység célja:

- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók körülményeinek megismerése, a hátrány okainak feltárása.
- Az iskolában felmerülő különböző térítési díjak csökkentése vagy ingyenessé tétele.
- Az érintett tanulók érzelmi biztonságának növelése az osztályközösségben, beilleszkedésük segítése.
- Az osztályközösség szociális érzékenységének növelése.
- Az érintett tanulók tanulmányi előmenetelének fokozott figyelemmel kísérése, segítése.
- Továbbtanulási esélyeik növelése.

A megvalósítást szolgáló tevékenységek:

- Feltérképezzük a tanulók családi hátterét, a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulókat, a három- vagy többgyermekes családokat regisztráljuk, gondoskodunk a szülővel történő személyes kapcsolatfelvételtől.

- Tájékoztatjuk az érintett gyerekek szüleit a támogatások rendszeréről, a különböző lehetőségekről (szülői értekezlet, fogadóóra, egyéni konzultáció, családlátogatás).
- Támogatjuk a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók szüleinek segélykérelmét.
- Támogatjuk az önszegélyező, karitatív kezdeményezéseket (szülői munkaközösség felajánlásait, Futár 2002 Alapítvány).
- A tehetséges tanulókat ösztönözzük a szakkörök munkájába való bekapcsolódásra.
- Társas, tanulási problémáik megoldására fokozottan odafigyelünk (osztályfőnök, napközi vezető, pszichológus).
- A tantárgyi korrepetálásokon a gyengén tanulókkal, a sokat hiányzókkal foglalkozunk.
- A hátrányos helyzetű tanulók versenyeztetése, versenyre felkészítése, önbecsülésük növelése fontos feladat.
- Fontos feladatunk a megfelelő pályaválasztás segítése.
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése.
- Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel védőnői koordinálása.
- A hátrányok leküzdése érdekében változatos szabadidős programokat szervezünk osztály vagy iskolai keretben (színház, kirándulás, múzeumlátogatás és sportrendezvények).

A tevékenységek alapján elvárt eredmények:

- Hátrányos helyzetű tanulóink minél több olyan tevékenységben részt tudnak venni, amiben szeretnének.
- Minden hátrányos helyzetben lévő tanuló rendszeresen járjon iskolába, és ott jól érezze magát.
- A hátrányos helyzetű tanulók évfolyamismétlés nélkül végezzék el a 8 általánost.
- A hátrányos helyzetű tanulók érettségit adó intézményekben folytassák tanulmányaikat.

8. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő- és oktatómunkájukban olyan légkört teremtenek, ahol a tanulási kudarcnak kitett tanulók nyugalomban, feszültségmentesen érezhetik magukat. Ennek érdekében mindent megteszünk a sérült tanulóink személyiségének

egészséges fejlődését elősegítő tényezők (fiziológiai, környezeti, otthoni nevelés) teljes mozgósítására. Célunk képessé tenni a tanulási kudarcnak kitett tanulókat, hogy eleget tudjanak tenni a tantervi követelményeknek.

Az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz és a problémamegoldó gondolkodáshoz szükséges alapvető készségek, képességek (gondolkodási képesség, beszéd, írás, olvasás, matematikai képességek) a kötelező tanítási órákon különböző tanítási módszerek és szervezési formák segítik. Fontos tényező a szemléletesség, a konkrét cselekvés útján történő ismeretszerzés.

A pedagógusok az egyes szaktantárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat. Kis lépésekben fejlesztünk, sikerélményhez juttatjuk a tanulókat.

A nem kötelező tanítási órák keretében felzárkóztató órákat tartunk. A differenciált foglalkozás előnye az egyénre szabott munkatempó, a következetes munkaforma, az állandó visszacsatolás.

Iskolánkban az anyanyelvi nehézségekkel küzdő gyerekekkel logopédus foglalkozik. A beilleszkedést könnyíti az iskolai pszichológus; a kudarcélmények feldolgozását elősegíti a szakemberrel történő egyéni beszélgetések sora.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának fontos területe a napközi otthonos foglalkozás. Megkülönböztető figyelemmel kapnak egyéni feladatot az érintett tanulók a délutáni foglalkozásokon, amelyek megoldása sikerélményhez juttatja őket.

Családlátogatások alkalmával tanácsot adunk a szülőknek az otthoni tanulásirányítás segítésére. Fontosnak érezzük a szoros személyes kapcsolatot a szülőkkel, a tanulókkal, közösen kimunkáljuk az egyéni bánásmód lehetőségeit, hangsúlyozzuk a dicséret és a motiváció szükségességét. A szülőkkel, a szakemberekkel (logopédus, pszichológus, Nevelési Tanácsadó) felkutatjuk a háttérben meghúzódó okokat és pozitív viselkedési mintával elősegítjük a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását.

9. A szociális hátrányok enyhítését segítő és az esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységek

Pedagógusaink fő feladatai: az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, a lemaradó tanulók felzárkóztatása, fejlesztése. Tanulóinkat segíti még a logopédus is, akinek egyik fő célja: az indulási hátrányok csökkentése.

A szaktanárok fejlesztő tevékenységei közé tartoznak a korrepetálások, csoportbontások, felzárkóztató órák és foglalkozások, differenciált oktatás és képességfejlesztés.

Ugyancsak fontos feladatkörünk, hogy tanulóinkat felkészítsük tanulmányi versenyekre, tehetséggondozó foglalkozásokon és szakkörökön való motiválással.

Az osztályfőnökök egyik feladata a pályaválasztás segítése, a beiskolázás körülmények megkönnyítése.

Nagyon fontosnak tartjuk az egyéni kötődések erősítését, a személyes, egyéni tanácsadást (tanulónak, szülőnek), a szülőkkel való együttműködést.

Osztálykeretben, illetve csoportbontásban működik a családi életre nevelés, valamint különféle egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése.

Egyéb tevékenységeink körében a napközis foglalkozások, az iskolai könyvtár és más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata szerepel.

A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok, nyári táborok) az egyik legsikeresebb módszer a szociális hátrányok enyhítésére.

Egészségügyi szűrővizsgálatokat végzünk együttműködve az iskolaorvossal, védőnővel, pszichológussal, DÖK-vezetővel.

Célunk a személyiségfejlesztés, a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókkal való speciális foglalkozás, segítségadás, különös odafigyelés a gyermekjóléti gondoskodásban részesülő gyermekekre.

Tanulóink szociális helyzetének javítását iskolán belüli szociális szolgáltatásokkal; tankönyvtámogatással, étkezési kedvezménnyel, időnként természetbeni juttatásokkal (Pl.: ruha, taneszköz) segítjük.

Javaslatot teszünk ösztöndíjra (tehetséges, hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányainak segítésére), gyermekvédelmi támogatásra, segélyezésre.

Tájékoztatást adunk a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátó pedagógus rendszeres munkakapcsolatban áll a nyilvántartott tanulók osztályfőnökeivel, pedagógusaival. Gyermekvédelemmel kapcsolatos intézkedéseiről rendszeresen tájékoztatja az igazgatót. Rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolán kívüli gyermekvédelmi intézményekkel, hatóságokkal (XIII. ker. Polgármesteri Hivatal Szociális Osztály, Gyermekjóléti Szolgálat, Prevenációs Központ, Nevelési Tanácsadó)

Az információátadás-kezelés jogi-etikai követelményei:

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátó pedagógus a tudomására jutott, bizalmas információkat megőrzi, illetve a bizalmas szülői közléseket és az egyéb, tudomására jutott információkat pedagógiaiailag szükséges mértékben tárja a pedagógusok elé (célhoz kötöttség elve).

A tapintatosság hivatásbeli, etikai követelménye valamennyi pedagógus és intézményben dolgozó kötelessége. A külső intézmények, szervek felé továbbítható adatok esetében is érvényes a célhoz kötöttség elve.

10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A szülők, a tanulók, a pedagógusok kapcsolattartásának rendjét részletesen az SZMSZ tartalmazza.

10.1 A szülőkkel történő együttműködés és kapcsolattartás

A tanuló személyiségének fejlesztése, az iskola nevelési programjának hatékony megvalósulása nem történhet meg a szülőkkel való élő kapcsolat nélkül, melynek alapja az egységes követelményrendszer, a kölcsönös tájékoztatás és a közös program. Az együttműködés formáit, illetve a továbbfejlesztés lehetőségeit kiszélesítjük azáltal, hogy a pedagógusok és a szülők gyakrabban és változatosabb programok alkalmával találkozhatnak. Ennek alapján a szülők, pedagógusok alapvető együttműködési formái a szülői értekezletek, a szülői fórumok, a fogadóórák, pályaorientációs fórumok, továbbá a nyílt órák, a kirándulások, a színházlátogatások, az iskolai és az osztály ünnepségek.

A szülő tájékoztatása, a közös nevelési célok egyeztetése fogadóórán – ha szükséges –, egyéni megbeszélés alkalmával, családlátogatás keretében történik. Kiemelten fontosnak érezzük a

szülők folyamatos tájékoztatását, a kölcsönös információ áramlását, ha szükséges egyéni konzultációs lehetőséget is biztosítunk a szülők számára. Az iskola és a szülő kapcsolatának továbbfejlesztése érdekében már az idei tanévben is az együttműködés egyik formája a szülői fórumok megszervezése volt. Évente több alkalommal tervezünk ilyen jellegű összejövetelt, amely minden egyes alkalommal egy-egy aktuális pedagógiai alapkérdést vet fel.

Az együttműködés kiteljesedésének egyik formája lehet a családlátogatás, ahol az adott gyermek személyiségfejlődésével, tanulmányi munkájának elemzésével kapcsolatos gondolatcserére adódnak lehetőségek. A bizalmas, meghitt légkörben más megvilágításban is megismerhetjük a tanulókat és a szülői házat.

A pedagógus pedagógiai eszközökkel segítséget nyújt a családi neveléshez.

A szülők bevonása az iskolán kívüli programok szervezésébe, a hagyományos iskolai ünnepeken való részvétellel történik.

Évről évre iskolai szintű rendezvény a karácsonyi gálaműsor, a névadónk tiszteletére rendezett Eötvös-napi eseménysorozat, a farsangi multság, a DÖK-rendezvénysorozat. Iskolai ünnepeink között szerepel a tanévnitó, tanévzáró, október 23-a és március 15-e megünneplése, a ballagás. A szülők állandó meghívott vendégeink ezeken a programokon, együtt élhetik át az élményeket a gyerekeikkel és a pedagógusokkal. Még szorosabb és aktívabb lehet a kapcsolat a különböző osztályprogramokon: kirándulások, színházlátogatások, karácsonyi ünnepség, anyák napi rendezvény, klubdelutánok alkalmával.

Élünk a szülők által felajánlott segítségekkel az ismeretek bővítése, a foglalkozások megismerése, a kísérés céljából.

Lényeges láncszem a kapcsolat a szülői szervezetekkel. Az Iskolai Szülői Közösség lehetőséget kap az iskola cél- és feladatrendszerének megismerését követően, hogy észrevételeit, javaslatait elmondhassa. Az aktív együttgondolkodás alapja a kölcsönös bizalom.

10.2 A tanulókkal történő együttműködés és kapcsolattartás

A tanulók kérdéseiket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, érdekképviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, pedagógusaival vagy a szülői közösséggel.

A diákok és a szülők problémájukkal bármikor fordulhatnak a diákönkormányzatot segítő pedagógushoz, illetve a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátó pedagógushoz.

A tájékoztatás rendje és formái:

Az iskola igazgatója a tanulókat az iskola egészének életéről, az aktuális eseményekről, tudnivalókról

- a diákközgyűlésen tanévenként legalább egy alkalommal,
- az aulában elhelyezett hirdetőtáblán keresztül folyamatosan,
- az osztályfőnök útján (osztályfőnöki órán) folyamatosan tájékoztatja.

A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja a szervezet számára. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a diákönkormányzat készíti el és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az iskolai diákönkormányzat élén, annak szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint választott diák-önkormányzati vezető illetve az iskolai diákbizottság áll.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát az intézmény belső működésének szabályai között kell őrizni. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit – az igazgatóhelyetttessel való egyeztetés után szabadon használhatja.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákkörök tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő érvényesítheti. Javaslattétel, véleményezés előtt azonban az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét ki kell kérnie. Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő nevelőt a nevelőtestület egyetértésével, az igazgató bízta meg.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik, egyetértési joga csak a diákokat közvetlenül érintő kérdésekben van.

Évente legalább egy alkalommal össze kell hívni az iskolai diák közgyűlést, melyen a tanulókat tájékoztatni kell az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről. A diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős.

A fenntartó által lehetőség szerint biztosított normatívák szerint biztosítja a költségvetési támogatást a diákönkormányzat számára az ilyen tartalmú levelek (számlák) a diákönkormányzatot segítő pedagógus ellenjegyzésével kerülnek kifizetésre.

10.3 Az intézmény partnereivel történő együttműködés és kapcsolattartás

Az intézmények külső kapcsolatai rendszerének egy részében (pl.: fenntartó, önkormányzat, más iskolák, óvodák stb.) a kapcsolattartó személye többnyire az intézmény vezetője. Emellett a minőségi kapcsolatok érdekében, az iskola nevelőtestületének lehetőleg minden tagja részt vesz a maga kompetencia határain belül a partnerekkel való együttműködésben.

Az iskola és a fenntartó közötti kapcsolat

Területei:

- az intézmény működtetése, működési feltételek biztosítása
- intézményi dokumentumok átdolgozása, jóváhagyása
- tervek, beszámolók elfogadása, jóváhagyása
- intézményfejlesztési koncepció kidolgozása
- pályázati tevékenység
- részvétel közös programokon

Az óvoda és az iskola kapcsolata

A két intézmény-egység egymás munkája iránti kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat a nevelési célok, elképzelések megismeréséhez, közelítéséhez, támogatásához.

Az óvoda és iskola működésében kiemelt szerepet kap az átmenet kérdése, ezért a partneri együttműködés keretében egymással összefogva, közös párbeszéden alapulva szükséges megkönnyíteni a gyermekek átmenetét. szakmai programok kidolgozásával, működtetésével.

Célok:

- Intézmények közös szakmai értékrendjéhez kapcsolódó tevékenységtartalmi biztosítsák gyermekeink számára, hogy megváltozott helyzetben is önállóak, magabiztosak, nyitottak, érdeklődőek legyenek, sikeres legyen az iskolakezdésük.
- Óvodások beiskolázása egyéni fejlettségük, iskolai alkalmasságuk, készségük szerint történjen, az egyéni sajátosságok figyelembevételével
- Az átmenet megkönnyítése érdekében a folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolat kialakítására törekvés

Feladatok:

- A partneri együttműködés keretében közös szakmai programok kidolgozásával, működtetésével könnyíteni az átmenetet.(ovis játszóház, iskola előkészítő foglalkozások, bemutató órák látogatása, közös műsorok, programok)
- Fontosnak kell tartani, hogy az óvoda – iskola együttműködési tartalmait a nevelési év indításakor közösen egyeztetett, ütemezett tematika alapján történjen, szolgálva a természetes illeszkedést az óvodai neveléshez.

Területei:

- átmenetek könnyítésének formái
- kapcsolattartási formák a nevelőtestületek között (szakmai napok, nevelési értekezletek stb.)
- kölcsönös tájékoztatás az intézményben folyó munkáról, eredményekről
- egymás látogatása (foglalkozás/óralátogatás, programok alkalmával)
- gyermekközösségek kapcsolattartási formái (nyílt napok, családi programok, versenyek, kulturális programok)
- közös ünnepek, rendezvények stb.

Az iskola egyéb kapcsolatai

Azokat a partnereket szokás ebbe a körbe sorolni, amelyekkel a kapcsolatrendszer minősége nagyban befolyásolja a nevelési folyamatokat, az együttműködés révén hozzájárulnak az intézményi célok, feladatok megvalósításához, a gyermekek teljes személyiségének fejlesztéséhez.

Az iskolával kapcsolatban lévők lehetnek:

- önkormányzat
- védőnő, gyermekorvos
- kulturális és közművelődési intézmények
- művészeti csoportok
- családvédelmi szervezetek
- más iskolák
- nevelési tanácsadó
- szakértői bizottság

10.4. A tanítási órán kívüli tevékenységek, egész napos oktatás

Iskolánkban a nevelés és az oktatás szervezése a helyi sajátosságok figyelembevételével történik. Alsó és felső tagozaton fejlesztő és felzárkóztató órákat szervezünk tanulóink optimális fejlődése érdekében, egyéni igényeiknek megfelelően.

A délutáni foglalkozások szervezésénél figyelembe vesszük a mindennapos testnevelés idejét. Az egész napos iskolai oktatás szervezése a következő szempontok figyelembevételével történik:

- helyi tanterv követelményrendszere,
- tantárgyfelosztás,
- szülői igények,
- tanulóink optimális fejlesztése,
- egyéni igényeik figyelembevétele,
- szakkörök, foglalkozások,
- mindennapos testnevelés.

Az egész napos munkaforma biztosítja az óvodából az iskolába történő átmenet zökkenőmentes megvalósítását. Jól segíti az új környezetbe való beilleszkedést és a helyes tanulási szokások kialakítását. A tanulók naponta 8 órától 16 óráig tartózkodnak az iskolában, részt vesznek a tanítási órákon és a szabadidős tevékenységeken. Ez a munkaforma és a pedagógiai programunk összhangja biztosítja a tananyag elsajátítása és a tanulók személyiségének teljes körű fejlesztése mellett a gyermekek együttműködő és toleranciaképességének kialakítását, fejlesztését, valamint egymás elfogadásának, segítségének természetes napi gyakorlatának igény szinten történő kialakítását, az eredményes felzárkóztatás és a színvonalas tehetséggondozás lehetőségét egyaránt.

Alsó tagozaton a tantárgycsoportos oktatás garancia a folyamatos műhelymunka megvalósításához, a szakmai tapasztalatok átadásához, a tartalmi és módszertani egységesség kialakításához. Ez a munkaforma jó lehetőséget biztosít a tanítók számára, hogy professzionális szinten képesek legyenek saját tantárgyaik tanítását megőrizni és kiteljesíteni saját pedagógiai arculatukat is.

A délelőtti és a délutáni tanítási órák között gazdag és színvonalas szabadidős tevékenységekkel, önálló tanulással, gyakorlással töltik idejüket a tanulók.

Az egész napos nevelés lehetővé teszi mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeit, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait.

A kötelező tanórákon kívüli foglalkozások teret adhatnak a művészeti nevelésnek, a mindennapos testmozgásnak, az iskola arculatához illeszkedő szakköri és egyéb foglalkozásoknak, továbbá a délutáni az önálló tanulásnak.

Nagy hangsúlyt fektetünk tehát a szabadidős tevékenységre, annak hasznos eltöltésére, a kulturált viselkedés kialakítására, melyek hozzájárulnak a kulcskompetenciák megszilárdításához, fejlesztéséhez.

Alapvető feladataink:

- tehetségek és képességek fejlesztése egyéni érdeklődés alapján
- a családi hátrányokból adódó hiányosságok pótlása, az esélyegyenlőség biztosítása.
- közösségfejlesztés.
- ismerjen meg a tanuló többféle szabadidős tevékenységet, és legalább egy iránt alakuljon ki tartós érdeklődése.
- képes legyen kitartóan tevékenykedni.
- tudjon szabadidős tevékenységet kezdeményezni.

A szabadidős tevékenységek területei:

- a délutáni önálló tanulási idő (napközi foglalkozásokon)
- szakkörök (floorball, foci, rock and roll, rajz)
- mindennapos művészeti foglalkozások (néptánc, drámajáték, énekkar, kézműves, furulya)
- a délutáni testnevelés és sportfoglalkozások
- a DÖK által szervezett programok
- iskolai programok, rendezvények (Eötvös-nap, klubnapközi, farsang, karácsony, Télapó ünnepség, gyermeknapi vásár, anyák napi műsor)
- nyári táborok és erdei iskola
- kirándulások
- versenyek, vetélkedők
- a zeneiskola foglalkozásai (hegedű, zongora, furulya, szolfézs oktatása)

- az iskolával kapcsolatban álló művelődési- sport és egyéb intézmények programjai (AJAMK, RAM, Vasas, Honvéd, Idősek Otthona, környező óvodák, rendőrség, ...)

Egyéb kulturális programok (színház-, könyvtár-, múzeumlátogatás)

a) Délutáni önálló tanulás

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon a gyermekek a pedagógus felügyelete mellett tanulnak, ismételnék, a délelőtti tanultakat elmélyítik, rögzítik (a házi feladatot) elkészítik. A felzárkóztatásra szoruló tanulók számára a pedagógusok közvetlen segítséget nyújtanak. A délutáni időszámban biztosított a lemaradó tanulók felzárkóztatása korrepetálására is.

b) Művészeti nevelés

Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés, melyet iskolánk a délutáni foglalkozási keret felhasználásával valósít meg, így teremtve alkalmat a tanulók különféle egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére. Az 5-8. évfolyamokon folyamatosan biztosítjuk a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit.

A művészeti nevelés célja:

Az emberi értékek (tárgyi, művészeti, erkölcsi) iránti tisztelet, az esztétikum iránti fogékonyság kialakítása, a kreativitás kibontakoztatása.

Feladatunk:

Az esztétikai-, művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciák fejlesztése:

- a kisgyermek természethez, anyagokhoz való elemi kötődéséhez igazodó manuális tevékenységek biztosításával,
- a rajz, a zene (furulya), a néptánc, a dráma, az irodalom, a vizuális művészetek és mozgókép-kultúra segítségével a tanulók személyiségének fejlesztése.
- Kreatív kifejezés, esztétikai érzék kialakítása, a művészeti önkifejezés során a személyiség fejlesztése.

Területei:

A tanítási órákon helyi tantervben kidolgozott programmal, továbbá a délutáni időszámban művészeti órák biztosításával valósítjuk meg szabadidős programokon, illetve szakkörök keretében.

Énekkar:

Célja: Az éneklési készség fejlesztése, a zene megszerettetése, az éneklési kultúra kialakítása, az iskolai kóruskultúra továbbfejlesztése, többszólamúság megvalósítása, felkészülés az iskolai ünnepélyekre, rendezvényekre, kerületi hangversenyekre, a kórusmunkában megvalósul a tehetséges tanulók aktív zenei tevékenysége, a tehetséggondozás.

c) Iskolai programok

- Iskolánk névadója Eötvös József. A Magyar Kultúra Napja ünnepségsorozat kapcsán emlékezünk meg névadónkról, mely pályázatokból, versenyekből, vetélkedőkből, előadásokból és - természetesen - sok játékból áll.
- A tanév folyamán iskolai szintű ünnepélyeket tartunk tanévnyitókon, október 23-a tiszteletére, március 15-e tiszteletére és tanévzárókor.
- Megemlékezést tartunk október 6-a tiszteletére; közös karácsonyi ünnepséget rendezünk a szülők meghívásával, valamint megrendezzük a 8. osztályos tanulóink búcsúztatását.
- Legalább 5 évente ünnepeljük meg az iskola alapítását; a pénzügyi lehetőségek függvényében iskolai évkönyvet is kiadunk.
- Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink számára az ünnepek ismeretét, az ünnephez méltó magatartás és viselkedés kialakítását.

d) Diákönkormányzat

A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből

álló diákönkormányzati-vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

e) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik. Ezek indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

f) Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

g) Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában rendszeresen megrendeznek. Emellett természetesen az iskolán kívüli versenyeken való részvételt a tehetséges tanulók számára biztosítják. A versenyek, vetélkedők megszervezését, a tanulók felkészítését a pedagógusok szakmai munkaközösségei, illetve az egyes szaktanárok végzik.

h) Tanulmányi kirándulások

Az iskola pedagógusai a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülők fedezik. A szakórákon elsajátított elméleti ismeretek

mellett a tanulók számára számos lehetőséget biztosítunk, - kirándulások, erdei iskolák, táborok - melyeken megismerkedhetnek hazánk tájaival, az ott élő emberekkel, szokásaikkal, mindennapi életükkel, sportolóink, művészeink munkásságával, életével, ezáltal megismerhetik népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. A tanítási órák keretében elemezhetők, megbeszélhetők a látottak, s könnyebben megérthetik a hazánkban élő más népek, népcsoportok értékeit és eredményeit, s megbecsülik azokat. A tanulók élménybeszámolóí – ki merre járt, mit látott? – szintén sokat segít a bennünket körülvevő világ megismerésében.

i) Diákétkeztetés

Az iskolánkba felvett tanulók számára napi háromszori étkezést (reggeli, ebéd, uzsonna) biztosítunk. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény.

A megállapított étkezési térítési díjakat a szülők Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat IMFK honlapján online fizethetik be. (Szociális jellegű étkezési támogatást a mindenkori önkormányzati keret figyelembevételével biztosítja az önkormányzat.)

j) Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

II. HELYI TANTERV

1. Alsó tagozat 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismereteket szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi

szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség, mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légzőgyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékennyé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történtek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés

és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes a tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képpé válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képpé válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy segítség nélkül házi feladatai elvégzésére.

2. Felső tagozat 5–8. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarat tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt köteleességeket. A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanuló erkölcsi gondolkodása posztkonvencionálissá válik, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Tudatosan benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Fel tud sorolni néhány, lakókörnyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy magyarországi nemzetiséggel, kisebbség kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló törekszik a konfliktusok feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Nyitottá válik a társadalmi jelenségek iránt, szert téve az együttműködés képességére. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Megismerkedik az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Alkalmazza

a méltányosságot és az erőszakmentességet biztosító technikákat a közösségben való tevékeny részvétele során. Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókincssel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhesség-megszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiénéjét. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kikapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés

fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kikapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stresszoldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stresszoldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttéléstről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóban kifejlődnek a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van

önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

Kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újrafogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédkészség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek

összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló már képes felismerni a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudása és megfigyelési képességei fejlődésének köszönhetően tanári irányítás mellett, de mind önállóan hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket, amelynek eredményeit értelmezni is tudja. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóan alkalmazza az iskolai és iskolán kívüli környezetben. Felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt káros hatásait, belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek, és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránt, képes környezettudatos döntések meghozatalára.

Digitális kompetencia

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóan képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóan képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai

és az iskolán kívüli életben egyaránt, önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai, továbbá képzőművészeti elemek alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját

munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

ÓRATERVI HÁLÓ

2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben először az 1. és az 5. évfolyamon

A választott 2020 NAT szerint az alábbi tantárgyakat és óraszámokat alakítottuk ki.

Óratervi háló-Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba a szabadon tervezhető órák szerepelnek.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5	1	5	1	4		4		3	1	3	1
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1,5		1,5	
Fizika													1,5		1,5	
Biológia													1,5		1,5	
Földrajz													1,5		1,5	
Angol nyelv	0	1	0	1	0	1	2	1	3	1	3	1	3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház																
Technika és tervezés	1		1	1	1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	1	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Összesített óraszám	23		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
A hon-és népismeret tantárgyat heti 1 órában az intézmény a 6. évfolyamon szervezi a szabadon választható órakeret terhére. A dráma és színház tantárgyat az intézmény témahét keretében tömbösítve szervezi a 7. évfolyamon.																

3. A tanulók tantárgyválasztásával, annak módosításával kapcsolatos eljárás

Az iskola tanulóinak az 5. évfolyamtól kezdődően lehetősége van az angol nyelvet emelt óraszámú csoportban tanulni. Az emelt óraszámú angol tantárgy választható. A 4. évfolyamon április hónap elejéig a szülő írásbeli kérvényt nyújt be az angol munkaközösséghez, április utolsó hetében a jelentkező tanulók szintfelmérő dolgozatot írnak angol nyelvből, valamint írásbeli, százalékos értékelésű javaslatot tesz a tanulók addigi teljesítményéről a matematikát, magyar nyelvet, illetve angol nyelvet tanító pedagógus. A négy részeredmény összesítése után az évfolyam legjobb teljesítményt nyújtó tanulói kerülnek az emelt óraszámú csoport(ok)ba. Tanulmányai alatt ezt a választást a tanuló indokolt esetben módosíthatja. Ennek menete: a szülő az igazgatóhoz írásbeli kérvényt nyújt be részletes indoklással. A módosítás elbírálása az iskola vezetésének hatásköre, melynek során figyelembe kell venni személyes okokat, a képességvizsgálat eredményeit, illetve a létszámokat.

A szabadon tervezhető időkeret keretében 1. osztálytól kötelezően választható tantárgy az angol nyelv és az informatika, mindez a helyi tantervünkben rögzítésre került. Az első osztályos beiratkozáskor a szülők tájékoztatást kapnak a kötelezően választható tantárgyakról, amely ezzel egyidejűleg elfogadásra kerül.

Az intézményünkben a szülők és a tanulók körében végzett tájékozódás és a nevelőtestületben meglévő személyi feltételek alapján szervezzük a foglalkozásokat. Iskolánkban nincs mód a pedagógusválasztásra.

4. A mindennapos testnevelés

A 2012-13. tanévtől 1. és 5. évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben valósítjuk meg tanulóink számára a heti 5 óra testmozgás lehetőségét az alábbiak szerint:

Évf.	Testnevelés órák száma	Néptánc óra száma	Szabadidős sávban játékos mozgásos feladatok, sportköri foglalkozások órák száma
1.	3	1	1
2.	3	1	1
3.	3	1	1
4.	3	1	1
5-8.	5		Ezen felül sportköri foglalkozásokon történő részvétel.

Azok a diákjaink, akik versenyszerű sporttevékenységet folytatnak, a köznevelési tv. 27. § (11) c) pontja lehetőséget biztosít arra, hogy sportszervezetük által kiállított igazolás birtokában két órát a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltsanak ki.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján iskolánk a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően különféle más sporttevékenységekre fordítja. Az alsó tagozaton heti két óra a délutáni szabadidős tevékenységek keretében valósul meg népi tánc és szabadtéri mozgás, sport keretében. A két testnevelés óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy a szülő kérelme alapján a tanuló sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

Iskolai sportkör: Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

5. Projektmódszer, kooperatív oktatási módszer

Iskolánkban alkalmazott sajátos nevelési módszerek: projektmódszer, kooperatív oktatási módszer.

A *projektmódszer* mindig célirányos, problémaorientált, a tanulók érdeklődésére, / Érdeklődéstérkép/ aktív tevékenységére épít. A megismerési folyamatot a gyermeki személyiségfejlődés hatékony elősegítése érdekében szervezi. Ezért a kezdeményezésre, az együttműködésre és a kreatív, felfedezettő kutató technikákra helyezi a hangsúlyt.

Jellemző technikák

Tanulói kezdeményezésre épülő technikák	Együttműködésre készítő technikák	Kreatív felfedezettő, kutató technikák
Beszélgetés Érdeklődéstérkép	Játékok (népi, szerepjáték, dramatizálás)	Szakirodalom feltárása
Vita kezdeményezése	Bábozás	Interjú

Felidézés, élménybeszámoló	Dramatikus helyzetgyakorlatok	Poszter készítése
Problémafelvetés	Gyűjtés (illatok, szagok,	Kiállítás rendezése
Ötletbörze	Csoportalakítás (névválasztás, címer- és zászlókészítés)	Vizsgálódás és mintavétel
Programválasztás	Vetélkedő, verseny	Képeslapkészítés
Kreatív műhelymunkák választása	Alkotás	Térképkészítés, térképhasználat
Önálló adatgyűjtés		
Új útvonalak kitalálása		
Eredeti helyszínek felkeresése		

Sajátosságai:

1. az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja;
2. az alapvető szociális kritériumok gyakoroltatását, a demokratikus közülethez szükséges készségek elsajátítását (szabadság, önállóság, felelősség, partnerség, humanizmus, kompromisszum) elősegíti;
3. a tanulás eszköz jellegénél fogva önkéntelen, örömteli tevékenység;
4. a tanulás eredményeként a konkrét projektben való munkálkodás folyamán önálló, egyéni szemlélet, kultúra születik;
5. további célok kitűzésére, feladatok megoldására késztet.

Alkalmazásuk jelentős mértékben növeli a tanulói aktivitást, a tanulók önállóságát; szabadságot, választási lehetőségeket biztosít a tanulási folyamat megismerési és kivitelezési folyamatában; minden esetben feltételezi a tanulói produktum bemutatását, értékelését; lehetővé teszi a bemutatott produktum korrekcióját; egyúttal motivál a minőségi munkára, hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez.

A kooperatív oktatási módszer

A kooperatív oktatási módszer a tanulók kis csoportokban (4-6 fő) való együttműködésen alapuló, tevékenységorientált foglalkoztatása.

Célja: az intellektuális készségek fejlesztése, a szociális készségek fejlesztése, az együttműködési képesség kialakítása.

Alapelvei: az egyidejű interakció, az építő egymásrataltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel.

Változatai: csoportos tanulás – egyéni teljesítmény

csoportos tanulás – egyéni vetélkedő (csoporton belül)

mozaik tanulás (az anyag felosztása, és együttes előadás)

csoportkutatás (közös tervezés, kutatás)

A kooperatív módszer nem nélkülözheti a társak aktív, segítő, támogató részvételét az együttes munka, a kooperatív tanulás keretei között. A tanulók nemcsak a saját munkájukért, hanem a csoport tagjának tanulási eredményeiért is felelősek.

A kooperatív munka előnyei: a tanulók empátiás képességeinek, kooperációs képességeinek (beszélgetés, vita, meghallgatás stb.) fejlődése; a közösen végzett munka szorongást oldó, motiváló hatásának érvényesülése.

6. Egységesség és differenciálás az alsó és a felső tagozaton

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez

illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát. A pedagógus a problémamegoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására. Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Megfelelő tanulási környezet biztosítása. A tanulás közvetlen helyszínéként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára.

Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

7. Az SNI-s tanulók fejlesztő programja

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igény megállapítása a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottság jogköre.

Az iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő- és oktatómunkájukban olyan légkört teremtenek, ahol a sajátos nevelési igényű tanulók nyugalomban, feszültségmentesen érezhetik magukat. Ennek érdekében mindent megteszünk a tanulási nehézséggel küzdő tanulóink személyiségének egészséges fejlődését elősegítő tényezők (fiziológiai, környezeti, otthoni nevelés) teljes mozgósítására. Célunk képessé tenni a tanulási kudarcnak kitett tanulókat, hogy eleget tudjanak tenni a tantervi követelményeknek. A sajátos nevelési igényű tanulók köréből az autizmus spektrum zavarral, beszéd fogyatékkal és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdőket részesítjük integrált nevelésben- oktatásban. A tanulók a tanítási órákon a többi gyermekkel együtt tanulnak, differenciált képzésben részesülnek. A differenciált foglalkozás előnye az egyénre szabott munkatempó, a következetes munkaforma, az állandó visszacsatolás.

Egyéb pszichés fejlődési zavar

Az egyéb pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembe vételével történik. Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére. Az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz és a problémamegoldó gondolkodáshoz szükséges alapvető készségek, képességek (gondolkodási képesség, beszéd, írás, olvasás, matematikai képességek) a kötelező tanítási órákon különböző

tanítási módszerek és szervezési formák segítik. Fontos tényező a szemléletesség, a konkrét cselekvés útján történő ismeretszerzés.

A pedagógusok az egyes szaktantárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat. Kis lépésekben fejlesztünk, sikerélményhez juttatjuk a tanulókat. Egyéni átvezetési terveket készítünk a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodából- iskolába illetve alsó tagozatból –felső tagozatba történő átlépésénél.¹

A nem kötelező tanítási órák keretében felzárkóztató órákat tartunk.

Beszéd fogyatékos, beszéd és- nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett, vagy szerzett idegrendszeri, működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság.

Iskolánkban az anyanyelvi nehézségekkel küzdő gyerekekkel logopédus foglalkozik. A fejlesztés a Szakértői Bizottság véleményében meghatározottakon alapuló, az anyanyelvi nevelést központba állító, speciális terápiákat alkalmazó, intenzív, komplex, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő játékos formában történő foglalkozás.

A beilleszkedést könnyíti az iskolai pszichológus; a kudarcélmények feldolgozását elősegíti a szakemberrel történő egyéni beszélgetések sora.

Autizmus spektrum zavar

Az autizmussal élő gyermekek problémájának lényege a szociális- kognitív és kommunikációs készségek fejlődésének zavara, amely (pervazív) áthatja a személyiség fejlődésének egészét.

Iskolánkban az egyéni bánásmód elvét alkalmazva próbáljuk biztosítani az autizmussal élő tanulók személyiségének harmonikus fejlődését.

Igyekszünk előkészíteni az önálló életvezetés lehetőségét, kialakítani a környezethez való kötődés igényét, a közösségi alkalmazkodást és elfogadást. Fontosnak tartjuk a helyes közösségi magatartás kialakítását, az együttműködési képességet és a szociális készséget, a

¹ TÁMOP-3.4.2.A-11/1-2012-0010 „Útravaló”- projekt, Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja Fenntartása 2019. december 31.

hiányosan működő képességek korrekcióját a hátrányok csökkenése érdekében, valamint a jól működő funkciók fejlesztését az érdeklődés fenntartásával. Fejlesztésük elsősorban egyéni fejlesztéssel történik.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának fontos területe a napközi otthonos foglalkozás. Megkülönböztető figyelemmel kapnak egyéni feladatot az érintett tanulók a délutáni foglalkozásokon, amelyek megoldása sikerélményhez juttatja őket.

Családlátogatások alkalmával tanácsot adunk a szülőknek az otthoni tanulásirányítás segítésére. Fontosnak érezzük a szoros személyes kapcsolatot a szülőkkel, a tanulókkal, közösen kimunkáljuk az egyéni bánásmód lehetőségeit, hangsúlyozzuk a dicséret és a motiváció szükségességét. A szülőkkel, a szakemberekkel (logopédus, pszichológus, Nevelési Tanácsadó) felkutatjuk a háttérben meghúzódó okokat és pozitív viselkedési mintával elősegítjük a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását.

8. A kerületben élő nemzetiség megismerését szolgáló tananyagok

A kerületben élő nemzeti kisebbségek sokszínűen (pl. német, szlovák, szerb, horvát, szlovén, román, roma) jelennek meg. A szokásaiknak, a hagyományaiknak a megismerése alsó tagozaton a környezetismeret, a vizuális kultúra tantárgy keretében, a felső tagozaton a hon-és népismeret, valamint az osztályfőnöki órák keretében történik.

A tananyag-rendszer a tantárgyaknál szerepel.

Fontosnak tartjuk a népi kultúra értékeinek, a népszokásoknak a megismerését. Törekszünk arra, hogy a lakóhelyhez közeli néprajzi, építészeti jellegzetességei, viselete és kézműves tevékenységei minden diákunk számára elérhető legyen.

Iskolánk hagyományosan a horvátországi Eszék Jagoda Truhelka Általános Iskolával ápol cserediák kapcsolatot.

9. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- A Budapest XIII. Kerületi Eötvös József Általános Iskolában az oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. Iskolánkban a tankönyveket a szakmai munkaközösségek rendelik meg. A munkaközösségek tanítói, tanárai arra törekszenek, hogy a legszükségesebb könyveket, munkafüzeteket rendeljék meg. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés, furulya stb.).
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a pedagógusok szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tantervében megfogalmazott elvárásoknak megfelelően.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév végén) az iskola tájékoztatja.
- A taneszközök beszerzésénél igyekszünk a középárasnál nem drágábbat választani.
- A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők feladata. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - ⇒ A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
 - ⇒ Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnybe részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
 - ⇒ A taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be.

A tankönyvek kiválasztásakor a következő szempontok teljesítésére törekszünk:

Funkciók	A minőség összetevői
Motiváció	Illusztráltság Érdekesség Problémák bemutatása Gondolkodásra ösztönzés
Ismeretátadás	Érthetőség Életszerűség Tudományos pontosság
Rendszerezés	Strukturáltság
Koordináció	A többi tankönyvvel való összehangoltság
Differenciálás	Szintezett tananyag
Tanulásirányítás	A tanórai és az otthoni tanulás folyamatát orientáló eszközök
Tanulási stratégiák tanítása	
Az önértékelés elősegítése	Az ismeretek alkalmazását gyakoroltató, illetve összefoglaló kérdések és feladatok
Értékekre nevelés	Érzelmi hatást keltő eszközök

Az iskola az állami támogatásokat felhasználva több taneszközt szerez be az iskolai könyvtár és a munkaközösségek számára. A tankönyvellátás az összes évfolyam esetében ingyenes, igénybevétele könyvtári kölcsönzéssel történik.

10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló - beleértve a magántanulót is - az iskolával a beiratkozása napjától tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A

tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az első évfolyamra történő beíratkozás időpontját a helyben szokásos módon teszi közzé az intézmény.

Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével – az intézmény vezetője dönt.

Az intézményben külön felvételi nincs, a jelentkező tanulók a létszámhatárok figyelembe vételével felvételre kerülnek. Előnyt élveznek az egy családból érkező testvérek.

Amennyiben az iskolánkkal jogviszonyban álló tanulót szülője másik iskolába szeretné íratni, az új iskolának kell befogadó nyilatkozatot kiállítania. A tanuló iskolánkból való kiírása csak ezt követően történhet meg.

Az iskola körzetében állandó lakcímmel rendelkező valamint életvitelszerűen tartózkodó család gyermeke felvételre kerül, befogadó nyilatkozatot állítunk ki.

A nem körzetes tanuló átvételéről a szabad férőhelyek függvényében az intézményvezető dönt.

11. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.
- A 2–8. évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
- Ha a tanuló a 2–8. évfolyamon, a tanév végén egy vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” minősítést, a következő tanévet megelőző augusztus 15–31. között javítóvizsgát kell tennie.

A vizsgabizottság és annak elnökének kijelölése az igazgatóhelyettes feladata. A vizsgabizottság tagjai az alábbi kollegák közül kerülnek ki: munkaközösség-vezető, vizsgáztató pedagógus, azonos szakos pedagógus, esetleg egyéb szaktanár. A vizsgabizottság egy tagja vezeti a jegyzőkönyvet, melyet mindannyian aláírnak.

Az eredmény kihirdetés a bizonyítvány kiosztásával egyidejűleg történik.

Ha a tanuló az javítóvizsgán nem jelenik meg, a szülőt írásban értesíteni kell erről a tényről.

Az vizsga legkésőbbi időpontja az adott nevelési év augusztus hónapjának utolsó munkanapja (ettől eltérően a mindenkor hatályos rendelet rendelkezhet).

- A 2–8.évfolyamon a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához és a magasabb évfolyamba lépéshez, ha:
 - ⇒ az igazgató felmentette a kötelező tantárgyi foglalkozásokon való részvétel alól,
 - ⇒ az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tantervi követelményeinek rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - ⇒ 250 óránál többet hiányzott, de a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - ⇒ az adott tantárgy éves szinten számított 30%-ánál többet hiányzott, és jegyei alapján az osztályozó vizsga nélkül nem értékelhető a teljesítménye,
 - ⇒ a tanuló független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

Ha az osztályozó vizsga a szülő kérésére jön létre, akkor erre írásban engedélyt kell kérni.

Magántanulói jogviszony esetén a tanuló az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

Meghatározott szakértői vélemény alapján lehetséges egyéni továbbhaladás. Ebben az esetben az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell utolérni a többieket. Ez esetben is vizsgát kell a tanulónak tennie.

A vizsgabizottság és annak elnökének kijelölése az igazgatóhelyettes feladata. A vizsgabizottság tagjai az alábbi kollegák közül kerülnek ki: munkaközösség-vezető, vizsgáztató pedagógus, azonos szakos pedagógus, esetleg egyéb szaktanár. A vizsgabizottság egy tagja vezeti a jegyzőkönyvet, melyet mindannyian aláírnak.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, s az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének.

Az eredmény kihirdetés a bizonyítvány kiosztásával egyidejűleg történik.

Ha a tanuló az osztályozó vizsgán nem jelenik meg, a szülőt írásban értesíteni kell erről a tényről.

Az osztályozó vizsga legkésőbbi időpontja az adott nevelési év augusztus hónapjának utolsó munkanapja (ettől eltérően a mindenkor hatályos rendelet rendelkezhet).

Az osztályozó vizsga sikeres teljesítéséhez – a pénzügyi és egyéb lehetőségeinek figyelembe vételével – az iskola segítséget nyújthat a tanulónak.

Az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

2–4. évf.: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret (3. évf.),
idegen nyelv, etika/hit- és erkölcsstan

5–6. évf.: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem,
természetismeret, idegen nyelv, etika/hit- és erkölcsstan

7–8. évf.: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, fizika,
kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv, etika/hit- és erkölcsstan

Az osztályozó és javítóvizsgán a számonkérés írásban és szóban történik.

- Az 1. évfolyamon a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha:
 - ⇒ a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni
 - ⇒ ezt az igazgató a szülő kérésére engedélyezte
- Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.
- Ha az iskolai tanulmányok folytatását a magyar nyelv ismeretének hiánya vagy a külföldi és a magyar iskola követelményrendszere közötti eltérés gátolja, az iskola igazgatója - a szülő egyetértésével - az évfolyam megismétlését engedélyezheti úgy is, hogy a tanuló csak felzárkóztató foglalkozásokon és nyelvvórákon vesz részt. A foglalkozások idejét, az annak keretében oktatott ismeretek körét, az ismeretek elsajátításáról történő számadás módját az igazgató állapítja meg.

12. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá – jogszabály keretei között – a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája

12.1 Értékelés, ellenőrzési tevékenység

Az értékelés alatt nemcsak ellenőrzést értünk, hanem olyan tevékenységet, amely a nevelési-oktatási munka során minden résztvevőt jobbtásra ösztönöz. Magában foglalja a minősítést, a tájékoztatást, szelektálást és motiválást.

Célunk olyan változásokat előidézni, amelyek az iskolánkban folyó nevelő-oktató munkát fejlesztik. Az értékelés legyen objektív, igazságos, tényszerű, fejlesztő szándékú.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.

Az értékelés az iskolánkban elfogadott követelményrendszerre épül. Ezek írásban rögzítettek és nyilvánosak:

- ⇒ Házi rend
- ⇒ Tantervi követelmények

Az intézményünkben folyó értékelés rendjét szolgálja az ellenőrző tevékenység széleskörű rendszere.

Az igazgató és az igazgatóhelyettes minden évben belső ellenőrzési tervet dolgoznak ki, amelyet a tantestülettel ismertetnek, és az iskolai munkatervben rögzítenek. Az ellenőrzési tervben szerepel az ellenőrzési terület, módszer, időpont, gyakoriság, az ellenőrzésben résztvevők köre és a fejlesztési stratégia.

A munkaközösség-vezetők az éves munkatervükben megtervezik a tanév ellenőrzési programját.

Az ellenőrzés speciális területei az alábbiakra terjednek ki.

Az igazgató illetve helyettesei értékelik:

- A pedagógiai programot évente felülvizsgálják, a szükséges változtatásokat és a korrekciót elvégzik
- A pedagógusok munkáját - a munkaközösség-vezetők, a Közalkalmazotti Tanács és a szakszervezet véleményének figyelembevételével folyamatosan figyelemmel kísérik, óralátogatásokkal, a szakmai írásos anyagok ellenőrzésével nyomon követik
- Az oktató-nevelő munka eszközellátottságát - felülvizsgálata évente az üzemeltetési koordinátor segítségével történik
- A munkaközösség-vezetők és a munkaközösségek munkáját – félévente a szakmai vezetők beszámolnak a végzett munkáról.
- Az iskolai ünnepélyeket, rendezvényeket – a tanév eleji előkészítő tevékenység és a tanév végi értékelés alkalmával
- A tanulmányi munkát – az igazgató félévente kéri az osztályfőnöktől az osztályra vonatkozó tanulmányi munka értékelését
- Tanügy-igazgatási dokumentumokat – az igazgatóhelyettes havonta ellenőrzi az e-naplókat, félévente az anyakönyvi kivonatokat, tanév végén a bizonyítványokat
- Továbbképzési tervet – az igazgató rövid és hosszú távú tervet készít, amelyet a tantestülettel ismertet
- Az osztályfőnöki feladatok ellátását – negyedévenként jelzést kér az igazgatóhelyettes az osztályfőnöki munkaközösség-vezetőjétől
- Gyermekvédelmi munkát – félévente számol be a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátó pedagógus, kritikus esetben azonnali jelzést tesz az iskolavezetésnek

A munkaközösség-vezetők, szaktanárok illetve osztályfőnökök értékelik

- A munkaközösség munkáját - havonta
- A tanulók tanulmányi munkáját és magatartását - szaktanárok folyamatosan, osztályfőnökök havonta
- Az ünnepélyeken, rendezvényeken a tanulói teljesítményt - félévente

12.2 A tanulók tanulmányi munkájának értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Értékelési alapelvek:

- legyen személyre szóló, ösztönző jellegű
- épüljön az iskola követelményrendszerére
- legyen tárgyyszerű (erős és gyenge pontok)
- a témazáró dolgozatra szerzett osztályzat minősítéskor dupla értékkel számít
- a projektoktatás értékelési formáinak szaktanári kialakítása, a szülők tájékoztatása az e-naplón keresztül

Az elméleti jellegű tantárgyak – magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, társadalmi ismeretek, történelem, természetismeret, földrajz, fizika, kémia, biológia, etika/hit- és erkölcstan – ellenőrzésénél:

- az egyes tantárgyakból a tanév során témazáró dolgozatokat kell íratni, a témazárók 200 %-os értékelése egységesen
- a tanulók nyelvi kifejezőképességének fejlesztése érdekében a követelmények elsajátítását ellenőrizzük minél többször szóbeli felelet formájában is.

A szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőképesség is szempont. A tanórai aktivitást és a plusz munkákat is értékeljük. Az érdemjegyek minimális száma tantárgyanként havi 1 legyen, a heti 1 órás tantárgyakból félévente legalább 3.

Az egyes tantárgyak egységes követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az értékelés objektivitását biztosítja a mindenki által ismert és elfogadott követelményrendszer. Ennek érdekében minden tanév elején a pedagógusok ismertetik a tantárgyi követelmények mellett saját értékelési rendszerüket is.

A tanulók előmenetelének értékelésekor figyelembe kell venni az egyéni képességekhez mért fejlődést.

A 2–8. évfolyamon a matematikai, helyesírási és szövegértési készségek fejlesztésében elért eredményeket a tanév elején felvett diagnosztikus méréssel és tanév végén végzett szummatív méréssel, és a két mérés összehasonlító elemzésével követjük nyomon.

12.3 Az értékelés formái

Személyes, szóbeli értékelés:

- a tanítási órákon (ahol a tanár folyamatosan megerősít, segít, tanácsot ad, javít)
- az érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor a szaktanárok által
- a fogadóórákon
- a szülői értekezleteken
- a havi magatartás és szorgalomjegyek megbeszélésekor
- a szabadidős programok értékelésekor
- a tanórán kívül pl. az óráközi szünetekben
- a tantestület vagy a diákközösség előtt (kiemelkedő események kapcsán)

Szöveges értékelés írásban

- az 1. évfolyam félévi értékelése, év végi minősítése és a 2. évfolyam félévi értékelése
- az írásbeli munkákra írt vélemények
- az e-ellenőrzőbe írt dicséretetek, büntetések (kiemelkedő teljesítmény, illetve gondok, problémák esetén a szaktanár, az osztályfőnök, az igazgató által)
- a külső szervezetek felkérésére írt vélemények

Az újonnan belépő etika/hit- és erkölcstan tantárgyat a következőképpen értékeljük:

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők (a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél):

jeles (5),

jó (4),

közepes (3),

elégséges (2),

elégtelen (1).

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló:

kiválóan teljesített,

jól teljesített,

megfelelően teljesített,

felzárkóztatásra szorul.

Az értékelés nyilvános fórumai:

- a bemutatóórák
- a versenyek, vetélkedők, pályázatok
- tantárgyi felmérések
- a tanulói munkák kiállításai, az iskolai események (pl. Eötvös-nap, DÖK-nap).

A tanulók félévi értékelése, munkájuk év végi minősítése a következők szerint történik:

- az 1. évfolyamon végig, a 2. évfolyamon az első félév végéig minden tantárgyból szóveges értékelést alkalmazunk.
- a 2. évfolyamon a tanév végén, a 3–8. évfolyamon félév- és tanév végén minden tantárgyból (etika/hit- és erkölcstan tantárgyból is) érdemjegyekkel, osztályzatokkal minősítjük a tanulókat.

A szóveges értékelésnél alkalmazott kifejezések:

kiválóan teljesített

jól teljesített

megfelelően teljesített

felzárkóztatásra szorul

- Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a fejlődést, haladást gátló tényezőket és javaslatot tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.
- Ha a szülő kéri, az 1. évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles	(5)
jó	(4)
közepes	(3)
elégséges	(2)
elégtelen	(1)

- A tanulók írásbeli munkáit százalékban kifejezve is értékeljük a munkaközösségek szerint egységesen megállapított tantárgyi követelményeknek megfelelően.

Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.

12.4 A magatartás és szorgalom értékelése

A pedagógusok és az osztály javaslatai alapján az osztályfőnök értékeli. A problémás esetekben az osztályfőnöki órán, a tanárok megbeszélésén megvitatják azokat. Félévkor és tanév végén az osztályfőnök javaslatai alapján az osztályozó konferencián születik döntés az osztályzatokról.

A magatartás értékelése

Az értékelés szempontjai:

- az iskola követelményeinek feleljen meg a tanuló
 - ⇒ ismerje és tartassa be az iskolai házirendben leírtakat
 - ⇒ álljon ki a fegyelmezetlen, rendbontó tanulók ellen a szabályok betartásáért
- közösségi szerepvállalás, társakhoz való viszony
 - ⇒ illeszkedjen be szűkebb és tágabb környezetébe
 - ⇒ segítse mások beilleszkedését
 - ⇒ vállaljon aktív részt a közösségi feladatokban
 - ⇒ a problémák megoldásában legyen segítőkész
- általános viselkedési szabályok betartása
 - ⇒ udvariasság
 - ⇒ figyelmesség
 - ⇒ kulturált hangnem

Az értékelés módja:

Példás:	az értékelési szempontoknak maradéktalanul megfelel, szóbeli figyelmeztetést sem kapott
Jó:	az értékelési szempontoknak kisebb hiányosságokkal felel meg, viselkedése apróbb kifogásokkal elfogadható, írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb figyelmeztetése nincs
Változó:	az értékelési szempontoknak sorozatosan nem felel meg, írásbeli bejegyzései vannak
Rossz:	magatartása súlyosan kifogásolható, a szempontoknak sorozatosan nem felel meg, igazgatói szintű büntetésben részesült

A szorgalom értékelése

Az értékelés szempontjai

- legyen a tanuló motivált
 - ⇒ legyen igénye a tudás megszerzésére
 - ⇒ teljesítménye legyen megfelelő az egyéni képességeinek
- tanulási szokásai legyenek rendszeresek
 - ⇒ jól ossza be az idejét, a rá osztott feladatokat végezze el
 - ⇒ legyen munkavégzése önálló, precíz és megbízható
 - ⇒ legyen kötelességtudó
 - ⇒ tanórán legyen aktív és fegyelmezett a munkájában
- vállaljon plusz munkákat
 - ⇒ versenyeken, szakkörökön, pályázatokon vegyen részt

Az értékelés módja:

Példás:	ha a tanuló a szempontoknak maradéktalanul megfelel
Jó:	képességeihez képest fejlődőképes néhány területen a szempontoknak nagyrészt megfelel

- Változó: a szempontok alapján képtelen a folyamatos, rendszeres munkavégzésre
- Hanyag: a szempontoknak nem felel meg és nem is próbálkozik munkafegyelmének javításával, tantárgyi bukása van

A tanulók jutalmazása

A jutalmazás célja:

- a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók elismerése
- a jó példával a többi tanuló motiválása

A jutalmazás alapja:

- példamutató magatartás
- kiemelkedő tanulmányi eredmény
- az osztály, az iskola érdekében végzett közösségi munka
- az iskolai, illetve iskolán kívül végzett tanulmányi, sport, kulturális versenyeken való színvonalas részvétel
- az iskola jó hírnevét megőrző és növelő bármely más tevékenység

Az iskolai jutalmazás formái:

- napközis nevelői dicséret
- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén dicséretben részesíthetők (pl. oklevél vagy könyvjutalom)
 - ⇒ szaktárgyi teljesítményért
 - ⇒ példamutató magatartásért
 - ⇒ kiemelkedő szorgalomért

A szaktanárok, az osztályfőnök és a diákönkormányzat javaslatára a nevelőtestület dönt az „évfolyam diákja” és az „tagozat diákja” (2 fő) cím odaítéléséről. A cím elnyerésével oklevél és jutalom jár.

- ⇒ Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kimagasló eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- ⇒ Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.
- ⇒ Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- ⇒ A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkáért, teljesítményért csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni a tanulók közösségét.

A dicséreteket írásba kell foglalni és azt a szülők tudomására kell hozni.

Fegyelmező intézkedések és azok formái

- napközis nevelői figyelmeztetés
- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás
- fegyelmi eljárás (a hatályos jogszabályok alapján)

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől – indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni.

Büntetést az a tanuló kap, aki:

- ⇒ tanulmányi kötelezettségeit neki felróható ok miatt nem teljesíti
- ⇒ a tanulói házirendet megszegi
- ⇒ viselkedése nem felel meg az általános normáknak
- ⇒ folyamatosan rendbontó, fegyelmezetlen
- ⇒ agresszív magatartást tanúsít
- ⇒ rongálja az iskola felszerelését, berendezését
- ⇒ bármely más módon árt az iskola jó hírnevének

Az értékelés minden területén fontos eszköznek tartjuk a külső és belső mérések betervezését, tudatos ütemezését.

A munkaközösségek az éves munkatervben rögzítik, hogy az adott tanévben milyen témakörből végeznek méréseket. Ehhez külső segítséget is igénybe vehetnek. Szintén a munkaközösség döntése alapján a 2-8. évfolyamon szummatív mérések írásos anyaga az évfolyamszintű tantárgyi mérés alapjául is szolgálhat. Iskolánk kiemelten kezeli az anyanyelv, a matematika és az idegen nyelv oktatásában az állandó tájékozódást mérés útján. Az érintett tantárgyakból a tanév végén minden évfolyamon belső mérést végzünk. A szintfelmérő méréseket a szaktanárok végzik a munkaközösség-vezetők irányításával. Az elemzések évfolyam szinten történnek.

A tanulók neveltségéről és a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának állapotáról az osztályfőnöki munkaközösség mérések formájában tájékozódik. A külső és a belső mérések eredményeit figyelembe véve minden munkaközösség tervet készít a hiányok pótlására, a sikerek megtartására.

A fenntartó által kezdeményezett átfogó értékelés eredményeit hasznosítva intézkedési tervet készítünk, ha szükségesnek tartjuk a pedagógiai programot is felülvizsgáljuk. Munkánk során fontosnak érezzük a pedagógiai program főbb céljainak elérését, a szülők elégedettségét.

13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

– Az idegen nyelvet elsőtől nyolcadik osztályig csoportbontásban tanítjuk. A csoportbontásnál a tanulók adottságait figyelembe véve arra törekszünk, hogy lehetőleg 15 főnél nagyobb ne legyen egy nyelvi csoport.

- A tantermi adottságok miatt csoportbontásban tanítjuk a technikát és az informatikát, egy csoport ebben az esetben az osztálylétszám felét jelenti.
- Az etika/hit- és erkölcstan oktatás is csoportbontásban valósul meg, ezt a mindenkori hitoktatásra jelentkezők létszáma határozza meg.
- A magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyak oktatása speciális esetekben csoportbontásban történik. Minden tanévben a Fenntartóval történt egyeztetés után a magyar nyelv és irodalom óraszámának minimum 40 %-a, valamint a matematika tantárgy óraszámának minimum 50 %-a bontott csoportban zajlik azokon az évfolyamokon, ahol a tanulói létszám eléri vagy meghaladja a Köznevelési Törvényben megadott maximumot, illetve több kiemelt figyelmet igénylő tanuló van. A csoportbontás alkalmával kiscsoportos formában, célirányos fejlesztést végzünk a felzárkóztatás, illetve a tehetséggondozás elősegítésére.
- Csoportbontásban szervezzük a differenciált foglalkozásokat, szakköröket, a tehetség kuckó programjait.
- Szabadidős foglalkozások esetében valamennyi jelentkező számára biztosítjuk a részvételt.

14. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásos beszámoltatás, számonkérés formái:

- írásbeli felelet
- szódolgozat
- témazáró dolgozat
- diagnosztikus mérés a 2-8. osztály év elején
- szummatív, kimeneti mérés

A tanulókat a 2-8. évfolyamon az előző órán megtanított anyagból szóban és írásban is be lehet számoltatni.

Minden év elején a szakmai munkaközösségek irányításával a 2-8. évfolyamon diagnosztikus mérést kell végezni helyesírási, szövegértési, matematika készségek alakulásáról. Ennek célja, hogy információt szerezzen a tanár arról, hogy tanulói milyen képességekkel, ismeretekkel lépnek be az adott nevelési-oktatási szakaszba. Ezt a felmérést nem osztályozzuk, százalékokkal fejezzük ki az eredményt. Az 1.évfolyamon szövegesen értékeljük a méréseket.

Témazáró dolgozatot csak összefoglaló órát követően lehet íratni. A témazáró dolgozat időpontját a tanárnak legalább egy héttel előre be kell jelentenie. Egy nap legfeljebb két témazáró dolgozat írható. A témazáró jegyét piros színnel írjuk be az e-naplóba. Az év végi osztályzaskor súlyozott jegyként kell figyelembe venni, amely pozitív és negatív irányban is eldöntheti az osztályzatot.

A 2- 8. évfolyamon megtartott matematika, magyar nyelv és irodalom, környezetismeret szummatív (tanév végi) mérések jegyei önmagukban nem döntenek el az év végi osztályzatot, de annak kialakításában jelentős a szerepük, akár egy egész jegyet javíthat, illetve ronthat.

Az írásbeli dolgozatok megismerését a szülők számára lehetővé tesszük.

A tanulók írásbeli munkáit a tanárnak két hét alatt kell kijavítani.

15. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulás a normális emberi fejlődés folyamatos velejárója, amely a nehézségek legyőzésére készítet, és elősegíti a szervezet egészséges kibontakozását. Következésképpen a teljesítmény emelkedik. A tanulás ismeretek szerzése és azok ismételése, gyakorlása, majd alkalmazása.

A tanítás-tanulás folyamatában a tanító, a tanár célirányosan vezeti a tanulót munkavégzése során. Interaktív kapcsolatban folyik ez a munka, ahol érvényre jut a távlatos látásmód, a jövőbeni gondolkodás, a motiváció és az együttműködési képesség.

A tanítás-tanulás folyamatában a főszereplő maga a tanuló. A pedagógus feladata a valóság bemutatása, a tanulót tapasztalatokon keresztül cselekedtetni, munkáltatni, gondolkodtatni, emlékezetét igénybe venni, beszélteni.

A tanulás eredményeként alakulnak a tanuló érzelmei, cselekvésmódjai, társas viselkedése, gondolkodásmódja.

A tanulást sok tényező befolyásolja, ami a hatékonyságban mutatkozik meg.

15.1 A tanulás külső feltételei:

- Nyugodt körülmények: megfelelő világítás, klíma, tisztaság, rend, csend
- Korszerű bútorzat és felszerelés, színdinamika
- Megfelelő taneszköz és tankönyv
- Időrend ritmusosan ismétlődő szervezeti egységei: tanév, félév, tanítási hét, nap, napirend, szünetek
- Helyes testtartás
- Munkavégzést serkentő és gátló tényezők figyelembevétele

15.2 A tanulás belső feltételei:

„Nemcsak a gyermek ül az iskolapadban, hanem vele együtt minden családi és életkörülménye.”

A pedagógusok - tanulók - szülők, a közösségek jó viszonya és szoros kapcsolata előfeltétele a kedvező tanulási légkörnek.

A tanítás–tanulás folyamatában az alábbi tényezők játszanak lényeges szerepet: az érzékelés, az észlelés, a figyelem, az emlékezés, a képzelet, a gondolkodás, az érzelem, az akarat és a cselekvés. Ennek eredménye az aktív és produktív tanulói magatartás.

- A tanuló belső lelki rendje: ráhangolódás, felkészülés a tanulásra, célkitűzés
- A tanulás fázisai: bemelegítés, tanulás, telítődés, ellenőrzés
- A tanulás hatékonyságának eszközei: időtervezés, motiválás, aktivizálás, megerősítés
- Figyelem, emlékezés, bevésés folyamatos fejlesztése akaraterő és tartós szorgalom által
- Egészséges életmód (táplálkozás, bioritmus) megfelelő önismeret, sikerélmény biztosítása
- Tanulás segítő módszerek megismerése és gyakorlása:
- Relaxáció és tónusfokozás, koncentráció, elmélkedés, agytorna, memoriterek, önvizsgálat, olvasási technika és szókincsfejlesztés.

Kiemelten fontos szerepe van az anyanyelvi jártasságok és képességek fejlesztésének, mert a magas szintű nyelvművelés teszi lehetővé az önálló ismeretszerzést más műveltségi területeken is.

- Beszédművelés és beszédfejlesztés: artikuláció, beszédhallás, beszédmozgás a helyes kiejtés normái szerint. Az üzenetközvetítés finomítása, fejlesztése.
- Szöveg reprodukálása: olvasás, utánamondás, felidézés, szövegalkotás

- Önművelés igényének kialakítása: könyv és könyvtárhasználat, tömegkommunikációs eszköztár megismerése (folyóirat, rádió, TV, video, internet) és közművelődési intézmények látogatása, ismeretek feldolgozása

15.3 Elvek és korlátok

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (késztség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráló képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt.
- A hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk
- Figyelembe vesszük, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.
- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre.
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A napközben az írásbeli házi feladatnak lehetőleg el kell készülnie, azt a csoportvezető láttamozza.
- A szóbeli feladatok elvégzése, megtanulása a napközben, tanulószobán történhet egyénileg és csoportosan is, a kikérdezés alkalmával
- Ha a tanuló hanyagsága miatt a házi feladatot nem készítette el, és azt nem jelentette, joga van a tanárnak az adott feladtból szóban vagy írásban számon kérni a tanulót.
- az első-nyolcadik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), a tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, valamint az ismeretek megszilárdítása céljából kapnak szóbeli és írásbeli házi feladatot;
- az első-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére - a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;

- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kétféle témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

16. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az egészség a jó testi, lelki és szociális közérzet állapota, amely nemcsak a betegség és más testi-lelki zavarok hiányát jelzi, hanem jogot is az egészségre (az egészséges létezéshez), a lehető legteljesebb jó közérzetre.

A fizikai állapot legegyszerűbb módon az aerob kapacitással, az izomerővel és az egészséges testsúllyal fejleszthető ki.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése és tudatosítása tanulóink körében.

- minőségellenőrzés: a fizikai állapot és teherbíró képesség egységes mérése, értékelése, minősítése
- minőségbiztosítás: differenciált terhelés, felzárkóztató programok alkalmazása
- az iskolai évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása.

Mérési módszerek

I. Az aerob állóképesség mérése:

Cooper-teszt (12 perc futás)

II. Erő, erő-állóképesség mérése:

- 1) Helyből távolugrás – az alsó végtag dinamikus erejének mérése
- 2) Hasonfekvésből törzsemelés – a hátizom erő, erő-állóképességének mérése
- 3) Hanyattfekvésből hasprés (térdérintéssel) – a csípőhajlító és a hasizmok erő, erő-állóképességének mérése
- 4) Fekvőtámaszban karhajlítás – a vállöv és a kar erejének, erő-állóképességének mérésére

Általános mérési szempontok

- 1) A fizikai teljesítmény mérésében az Oktatási Minisztérium által elkészített „Mérési útmutató” az irányadó.
- 2) A mérés megkezdése előtt a tanulóknak tisztában kell lenni a mérés céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- 3) Valamennyi próbát tornateremben valamint sportudvaron tornaruhában, sportöltözetben célszerű végezni.
- 4) A mérést mindig előzze meg az általános és speciális bemelegítés.
- 5) A feldolgozásra alkalmas próbákkal egyszerűen, objektíven mérhető, értékelhető a tanulók fizikai állapota.
- 6) Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott próbák elvégzésekor (minden próbában minimum 3 kísérleti lehetőség megadásával) a legjobb teljesítményt kell nyilvántartásba venni.
- 7) Az általános fizikai teherbíró-képesség közös mérése és értékelése során el kell érni, hogy a tanulók elméletben és gyakorlatban is megszerezzék azokat az alapvető élettani, egészségtani és edzéselméleti ismereteket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a fizikai állapotuk szinten tartásához, szükség esetén fejlesztéséhez, valamint szintjének ellenőrzéséhez.
- 8) A teljesítmény mérésére, értékelésére alkalmas próbákat azzal a tanárral legcélszerűbb elvégeztetni, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik.
- 9) A próbák mérése és értékelése a (testnevelő) tanár irányítása mellett, a tanulók önállóan végzik.
- 10) A tanulók általános fizikai teherbíró képességének fokozatos fejlesztése, mérése, az iskolai testnevelés részévé, kiemelkedő feladatává kell, hogy váljék.

Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének gyakorlati haszna

- 1) A terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek mérésére kifejlesztett mérési és értékelési útmutató alapján elvégzett vizsgálatok lehetővé teszik az egyén, a közösség, a társadalom egészségének, vagy bizonyos rétegeinek egészségszempontú fizikai állapotának számszerűen is

kifejezhető megbecslését, a mért adatok egészséggel összefüggő értelmezését, elemzését.

- 2) A teljesítmény-élettani paraméterek különbözőségének felfedése, lehetőséget ad az egyénre szabott optimális edzésintenzitás szakszerű megválasztásához.
- 3) Biztosítja a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülést, a megadott követelményértékekhez viszonyítást.
- 4) Felfedi az egészség, a terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságokat, ezáltal lehetővé teszi azok mielőbbi tudatos felszámolását.
- 5) Objektíven és megbízhatóan tükrözi társadalmi és helyi szinten egy-egy programcsomag, egyéni vagy csoportos foglalkozások hatására bekövetkező változást.
- 6) A rendszeres időszakos ellenőrzés, folyamatos visszacsatolást jelent a hibák kiküszöböléséhez.
- 7) Egy-egy edzésprogram befejezése után az elért teljesítmény értelmezése és elemzése:
- 8) - a kitűzött cél elérése (vagy el nem érése),
- 9) - az egyén fizikai állapotában bekövetkezett változás értelmezése pszichikai hatása miatt nagymértékben fejleszti az akaratot, a fegyelmet, az önfegyelmet, az önismeretet, az önbecsülést.
- 10) Összehasonlítási, viszonyítási lehetőségre ad, az azonos módszerrel, de pl. különböző földrajzi területen élő, tevékenykedő (dolgozó), különféle sportágakat űző egyének teljesítményeihez.
- 11) A fittség vizsgálat során a tanár egészség- és test-kulturális alapismereteket ad át, ezen ismeretek elsajátítása a rendszeres, tudatos testedzésre mozgósít, így nagymértékben hozzájárul, hogy fiataljaink mind nagyobb hányada felismerje, megtapasztalja, hogy a rendszeres fizikai aktivitásra szánt idő és anyagi ráfordítás többszörösen megtérül, ha az egészség, a cselekvő-képesség és a jó közérzet egész életünk folyamán megmarad.
- 12) A fizikai fittség mérés során már a kisiskolás korúak körében felszínre kerülnek, kitűnnek az egyes kondicionális képességek területén elért kimagasló eredményükkel a genetikailag kiváló - testi, biológiai, fiziológiai - adottságokat

öröklő sportolni vágyó fiatalok. (Ez elsősorban azokban a sportágakban jelent nagyobb merítési lehetőséget, amelyekben a nemzetközileg is jegyzett élsportolói szint elérését az örökletes tényezők nagymértékben behatárolják.)

- 13) Ha már kisgyermekkortól elkezdjük a kondicionális képességek folyamatos, fokozatos fejlesztését feltehetően, valamennyi sportolni vágyó egészséges fiatal - különösebb örökletes tényezők megléte nélkül is - szorgalommal, kitartással eljuthat, akár az élvonal szintjéig is.

Összefoglalva: az egyén az általános fizikai teherbíró-képessége mérése során választ kaphat arra, hogy fizikai terhelhetősége szempontjából jelenleg hol tart, hová kell fejleszteni magát és hogyan tegye meg az első lépéseket.

A testnevelő által elvégzendő feladatok

- Egységes minőség-ellenőrzés

A tanév elején és a tanév végén meg kell mérni a fizikai állapot minősítéséhez szükséges motorikus próbákban elért teljesítményt, és a mérési eredmények, pontértékei alapján kell az értékelést és a minősítést elvégezni.

- Egységes minőségbiztosítás

Fel kell tární az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutakozó esetleges hiányosságokat, és képesség szerinti differenciált terheléssel, törekedni kell azok mielőbbi felszámolására. Rendszeres testedzési lehetőség biztosításával - a tanárnak, a tanulónak és a szülőnek - törekedni kell az egészséges életmód kialakítására, megtartására.

- Folyamatos visszacsatolás

A tanulók aktív közreműködésével, a megtervezett foglalkozások keretében végzett rendszeres testedzés hatásának elemzése. Az elért változás nyomon követésének biztosítása: a tanár, a diák és a szülő számára. (A pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során a fiatalok önismeretének, tárgyilagos önértékelésének, akaratának és önbecsülésének fejlesztése.) A mérések során kiugró teljesítményükkel, azonnal feltűnnek fizikailag jól terhelhető, sportolni vágyó – kiváló testi, biológiai, fiziológiai adottságú – fiatalok, akiket igényeik és a helyi lehetőségek figyelembevételével az élsport felé irányíthatjuk.

- Az adatok nyilvántartása

Az „Egyéni adatlapokat” osztályonkénti bontásban a vizsgálatot elvégző tanár kezeli.

Megjegyzés: az egészség megőrzéséhez szükséges fizikai állapot elérésének és megtartásának módját, útját, (a változás/fejlődés nyomon-követelésével, az esetleges hiányosságok feltárását és annak felszámolási módját, a megtervezett edzésprogram hatására bekövetkező fejlődés mértékét) legegyszerűbben egyéni nyilvántartással lehet figyelemmel kísérni a tanulónak, a tanárnak és a szülőnek egyaránt.

17. Az egészségnevelés elvei és programja

A program célja az egészséges életmódra nevelés, az egészség megőrzésének, a harmonikus életvitelt megalapozó tanulói szokásoknak a kialakítása, a testi és lelki egészségre vonatkozó kompetenciák fejlesztése.

Elveink:

Készítsük a tanulókat életük egészséges irányítására, szükség esetén magatartásuk megváltoztatására, a feszültségek feloldására problémamegoldó technikák elsajátításával.

Kiemelten fontos területe:

- Családi életre nevelés, örömteli párkapcsolatra való felkészítés.
- A gyerekek egészségét javító pozitív beállítódások, magatartások, egészségmegőrző szokások, tevékenységek kialakítása (egészséges táplálkozási szokások, stresszoldás),
- Munka és tanulás egészségvédelme, lelki harmónia).
- A mozgás iránti igény felkeltése és kielégítése. A pedagógusok feladata a szülők felvilágosítása, aktivizálása arra, hogy gyermekeikkel közösen vegyenek részt túrán, kiránduláson a szabadban, biztosítsák otthon is a gyermek mozgáslehetőségét.
- Ismeretek nyújtása a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére. Baleset-megelőzésre, életmentésre nevelés: valamennyi pedagógus feladata a saját tantárgyán belül. baleseti helyzetek felismertetése, a közlekedési szabályok gyakorlása, a mérgezőszerek helyes tárolására, háztartási kisgépek, konyhai eszközök használatára tanítás, az életmentés, elsősegélynyújtás, úszástanulás, foglalkozási ártalmak és megbetegedések megelőzésére oktatás (a technika, háztartástan tantárgyak kiemelt feladata).

- Prevenció a káros függőségek (drog, alkohol, dohányzás) kialakulása előtt.
- Higiénés nevelés: bőrápolás, a haj, a fejbőr és a köröm ápolása, az orr, fül, szem ápolása, egészséges ruházkodás, helyes táplálkozás, kulturált étkezésre nevelés, a szexuális szervek higiéniájára nevelés.
- Környezeti higiénés nevelés: lakás, iskola tisztaságának megóvása, szépítése, virágosítása, a termek szellőztetése, ivóvíz higiéniája, udvar tisztán tartása, gondozása, a taneszközök rendben tartása.

Fejlesztési követelmény:

- Tudjanak helyes döntéseket hozni az életmódjukra vonatkozóan és egészséges életvitelt kialakítani.
- Legyenek megértőek és segítőkészek az idős, beteg, sérült, fogyatékos emberek iránt.
- Ismerjék meg a környezet (otthon, iskola, közlekedés) leggyakoribb, egészséget veszélyeztető tényezőit és azok elkerülésének módjait.

17.1 Pszichohigiénés (mentálhigiénés) nevelés

Pszichohigiénés (mentálhigiénés) nevelés célja: lelki egészség védelme az egészséges személyiségfejlődést biztosítja, célja megóvni a gyermeket az idegrendszerre és a lelki életre ható káros túlzásoktól.

- Egészséges életvezetés: egészséges napirend, életrend, hibás viselkedési programok megelőzésére családi életre nevelés
- Stresszelhárítás: a stressztényezők teljes kiküszöbölése az ember életéből lehetetlen, hatásuk csökkentése azonban tudatos eljárással elérhető.
- Devianciák megelőzése: kiemelt nevelési feladat a gyermekkori alkoholfogyasztás megelőzése, a tanulók dohányzásának elkerülése, drogfogyasztás egészségkárosító hatásainak ismertetése, megelőzése.
- Érzelmi nevelés: harmonikus érzelmi élet alakítása. Kiemelt nevelési feladat az egészséggel, a higiéniával, a különböző népcsoportokhoz való tartozással kapcsolatosan előforduló előítéletek megelőzése (érzékszervi, mozgásszervi fogyatékosokkal szembeni előítéletek).

Az iskolapszichológiai feladatok a nevelési-oktatási intézményben

A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott iskolapszichológus ellátja azokat a feladatokat, amelyek elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

Az intézményünkben dolgozó iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához.

Az iskolapszichológus a nevelési-oktatási intézményben a gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben. Kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit, továbbá megszervezi a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

Az intézményünkben alkalmazott iskolapszichológus a tanóra ideje alatt is végezheti a gyermek, a tanuló részére az egyéni tanácsadást abból a célból, hogy a tanuló személyiségfejlődését elősegítse, a lelki egészségvédelmét biztosítsa és kiemelt feladatként a nevelő-oktató munka hatékonyságát támogassa.

Iskolánkban alapvetően osztályfőnöki órákon az osztályfőnökkel közösen szinkron foglalkozásokat tartanak, amelyet előzetes megbeszélések és utólagos értékelések is követnek. A visszacsatolás eredményeként az osztály belső kohézióját erősítik, a szociális háló stabilitásával az osztály közösségi életét élénkítik, pozitív irányokba terelik. Általa a perifériára szorult gyerekek nagyobb eséllyel válnak ismét az osztályközösség aktívabb tagjaivá, pozitív önértékelésük megerősödik.

17.2 Szociohigiénés nevelés: a társas- társadalmi együttélésből adódó feladatok

- Kedvező társas miliő működtetése: a család társas támogató rendszere, szülő-gyermek kapcsolat, az interperszonális kapcsolatok során keletkezett feszültség elviselésére, a konfliktusok megoldására szolgáló „élet-technikákat” a gyermekek is megtanulják.
- Kommunikációs nevelés. Az egészségnevelés csak arra vállalkozhat, hogy a kommunikációs zavarok okozta pszichés sérüléseket megelőzze, feloldja. Kiemelt

feladat a beszéd-nyelv tisztaságának fenntartása, a tanuló problémáinak meghallgatása.

- Szerepfeszültségek feloldása: feszültségoldó technikák alkalmazása, beszélgetések, kikérdezések, meggyőzés lehetőségének megteremtése páros kapcsolatban, vagy kiscsoportos keretben. Az alkalmazandó nevelési módszerek közül kiemelendő a közös élményekre épülő, közös tevékenység.
- A társadalmi kirekesztődés megelőzése: a különböző fogyatékoságú vagy etnikumú gyermekek közösségi befogadásának nehézsége mutatkozik a tanulók érzelmi állásfoglalása miatt. A rehabilitáció már gyermekkorban is ad nevelési feladatokat, például a szívbeteg gyermekek, mozgássérültek esetében.

Az egészségnevelés területei:

Tanórákon és a szabadidős tevékenységekben:

Alsó tagozaton kiemelten: a környezetismeret, magyar irodalom, testnevelés, technika tantárgyak keretében.

Szabadidős tevékenységekben: a helyes táplálkozás, az étkezés kultúrája, a tisztálkodás, családi légkör kialakítása, a délutáni mozgás az udvaron, kirándulásokon, sportfoglalkozásokon, a szellemi és fizikai megterhelés és a pihenés harmóniájának megteremtése.

Felső tagozaton: technika, biológia, kémia, földrajz, magyar irodalom tantárgyakban.

- Délután az ebéd és a tanulás közötti időben a szabad játék során
- Osztályfőnöki órákon – helyi tanterv szerint
- Egészségtan órákon – helyi tanterv szerint
- Testnevelés (mindennapos testedzés) során.

Az egészségnevelés megvalósítása az osztályfőnöki tanterv kiemelt területe.

Osztályfőnöki órák – egészségvédő, tanácsadó beszélgetések segítségével.

Évfolyamonként legalább tíz órát kell egészségnevelésre fordítani. E kereten belül az osztályfőnök szabadon válogathatja össze azokat a témaköröket, amelyeket saját osztályában a legjelentősebbnek ítél meg. A válogatás legfőbb tényezői:

- az adott osztály fejlődési-és szociokulturális jellemzői,
- a népegészségügy előtt álló feladatokhoz történő kapcsolódás,

- az osztályban tapasztalt aktuális egészségi és életmódi hiányosságok felszámolása.
- Az osztályfőnök egészségnevelő munkájában a legfőbb módszert meghatározó tényezők:
 - a tanuló neme,
 - a tanuló életkora, fejlettsége,
 - a tanuló kulturáltsága, egészségkulturáltsága, egészségi-betegségi állapota, társkapcsolati helyzete, kudarca, konfliktusa, fogyatékosága,
 - szociális helyzete (családi, anyagi helyzete, létbiztonsága).

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátó pedagógus és védőnő közreműködésével összeállított tematika alapján.

Tanulóink felmenő rendszerben 4. osztálytól vesznek részt a foglalkozásokon.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- Megismerkedni az alapvető elsősegély-nyújtási technikákkal
- Célszerű alkalmazása enyhe balesetek alkalmával
- Biztonság kialakítása az alkalmazási technikák megvalósításában

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- Elsősegély-szakkör keretében
- Versenyeztetési helyzetek megteremtésével
- Más elsősegély-nyújtó csapatokkal együttműködés
- Mentőállomásokkal együttműködés

18. A környezeti nevelés elvei, ÖKO program

A NAT 2020 kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést: „A felnővekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.”

A XXI. században élő embernek óriási gondot jelent a civilizációs problémák következtében megjelenő túlnépesedés, levegő és vízszennyezés, a zajártalmak, a fogyó energiaforrásokkal történő gazdálkodás. Veszélybe kerültek a természetes élőhelyek, számos növény- és állatfaj a kihalás szélére került. Ezen problémák hosszú sora azt eredményezte, hogy a környezettudatos gondolkodás és magatartás, a környezeti nevelés kiemelt jelentőségűvé vált, ezzel együtt beépült a nevelő-oktató munkába.

A környezeti nevelés célja kialakítani a tanulók környezettudatos magatartását, felelősségüket környezetük iránt. **Alapelvünk** az, hogy a gyerekek életében jelenjen meg a természet tisztelete, és felelősség a természet iránt, törekvés környezeti károk megelőzésére, ezért a legfontosabb feladatunk a környezettudatos szemléletmód és magatartás kialakítása. Iskolánkban a környezeti nevelés jórészt tanórai keretek között tananyagba építve történik, másrészt a tanév tematikus napjain és tanításon kívüli tevékenységek során, foglalkozások keretében valósul meg.

Feladat:

A természettudományos kompetenciák fejlesztése:

- Környezettudatos magatartás kialakítása az emberiség jövőjének biztosítására.
- Konfliktust kezelő és megoldó képesség fejlesztése.
- Környezeti erkölcs megalapozása.
- Értéktudat kialakítása.
- Együttműködési képesség és a közös felelősségtudat kialakítása.

Nevelési célok:

- Rendszerszemléletre nevelés: A tanulók értsék a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggését.
- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése: az alternatívákból képesek legyenek a megfelelő helyes válasz kiválasztására.
- Globális összefüggések megértése: legyenek képesek a globális problémákat megérteni, s azokat saját környezetükben, életükben szem előtt tartva cselekedni.
- A létminőség értékére nevelés: Közös felfedezés annak érdekében, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.
- Harmóniára nevelés: Környezetünkkel való harmonikus együttélés kialakítása.

A környezeti nevelés a pedagógiai gyakorlat szinte minden területén megjelenik, ezért integrált módon történik megvalósítása.

Területei:

Alsó tagozat témái:

- Az egészséges környezet megőrzése
- A környezetszennyezés fajtái és forrásai
- A levegőszennyezés problémái
- Hulladékok csökkentésének lehetőségei
- Biztonságos vízellátás – szennyvízkezelés – vizek védelme
- A környezet hatása a testi és mentális egészségre
- Az egyén és a közösség felelőssége a környezeti problémák megelőzésében

Felső tagozat témái:

- A természeti szépségek értékelése
- A növekvő létszámú emberiség hatása a környezetre
- Szilárd hulladékok kezelése
- Közegészségügyi problémák
- A technika hatása a környezetre és az ember egészségére
- Személyes felelősségünk környezetünkért
- Levegő- és vízszennyezés, tájrombolás
- Zajszennyezés, zajszint mérése
- Rákkeltő anyagok a környezetben
- A sugárzás környezeti hatásai
- A környezeti változások előrejelzése
- Egészséges iskolai és lakóhelyi környezet kialakítása, fenntartása
- Veszélyes hulladéklerakás lehetséges környezeti következményei
- Egyéni és társadalmi értékrend és a környezet-egészségügy
- A környezet hatása az egyének és családok életstílusára

Biológia:

- Mérgező anyagok felhalmozódása élő szervezetekben (madarak, halak)
- Népesedégnövekedés – eltartóképeség, népesedégnövekedés, születésszabályozás
- Élőhelyek visszaállítása
- A levegő, a víz, a talaj minősége
- Élelmiszerek, emésztés, éhezés
- Fokozódó napsütés hatása
- Mezőgazdasági vegyszerek gyártása, használata, szabadalmaztatása
- Kártevők, kórokozók elleni védekezés
- Biológiai sokféleség
- Génmanipuláció – szaporítás fogságban

Kémia:

- Háztartásaink veszélyes anyagai, hulladékai – azok kezelése
- A savas eső keletkezése, annak hatása
- Víztisztítás-vizsgálatok – víztisztítás – szennyvízkezelés
- A levegő szennyezettségének mérése, védekezés
- Növényvédő szerek, műtrágyák használata
- Biotermelés
- Talajerózió, komposztálás

Földrajz:

- Talajvíz szennyeződése, áramlás irányának meghatározása, szennyezett kutak
- Talajpusztulás és megelőzése
- Bányászat és a természeti környezet helyreállítása
- A nyersanyagok és más erőforrások újrahasznosítása

Fizika:

- Hagyományos és alternatív energiaforrások
- A termodinamika törvényei
- Energiaforrások, gépek, járművek hatásfoka
- Anyagok hang- és hőszigetelő képessége

Történelem:

- Számos ismeretet nyerhetünk a mezőgazdaság, ipar, bányászat, népesség, környezetvédelem, jog témaköréhez. Pl.: az avar népek földhasználata, a középkor halgazdálkodása, nagy magyar utazók és felfedezők
- Az első természetvédelmi területek kijelölésének külföldi és hazai előzményei
- A természeti kincsek felhasználása és a termelékenység: termőföld, erdők, vízi energia, ásványi kincsek
- A különböző földművelési rendszerek és gyakorlatok hatása a tájra
- A környezetvédelmi jogok és köteleességek változása, jogszabályok kialakulása
- Az állampolgári jogok és a nemzetközi megmozdulások hatása a környezetvédelmi mozgalmakra
- Földhasználat a különböző kultúrákban
- A háborúk környezeti hatása
- Elvándorlás, népesség és az erőforrások felhasználása az évezredek során
- A természeti erőforrások szerepe a civilizációk kialakulásában és virágzásában
- Népességnövekedés
- Globális környezeti problémák és a megoldás lehetősége (atomrobbantások, ózonlyuk, savas eső, biológiai sokféleség stb.)
- Az Egyesült Nemzetek Szervezetének szerepe
- Multinacionális vállalatok és környezeti megszorítások

Pszichológia:

- Stressz és a városok túlszűfolttsága, személyes területigény
- A természet helyreállítása, háborítatlan természet
- A munkahelyi környezet, természetszeretet

Állampolgári ismeretek:

- A környezetvédelmi jogszabályok és irányítás története
- A környezetvédelmi szervezetek szerepe a politikában
- Tanulói adatgyűjtés a helyi környezeti ügyekkel kapcsolatosan
- Problémafeltárás, munkavégzés a probléma megoldásában
- Felső tagozat témái: Sokelemű halmazok elemszámának becslése. Pontosság meghatározásának szükségessége.

Anyanyelv:

- Környezetvédelmi kifejezések szótárának összeállítása
- A környezet hatása a nyelvre: kifejezések, kulturális változások
- Természettel kapcsolatos művek (regények, cikkek) olvasása
- Környezetvédelemmel kapcsolatos események, történetek elemzése
- Viták rendezése – meggyőzés módszerének alkalmassága (valami helyességéről vagy helytelenségéről)
- Könyvtári kutatómunka
- Interjú-készítés szakemberekkel, idősekkel aggasztó környezeti témákról

Idegen nyelv:

- Nyelvi kommunikáció – kapcsolatteremtés más népekkel
- Környezeti témájú irodalom olvasása
- Levelezés
- Nemzetközi programokon való részvétel lehetősége

Művészi megjelenítés:

- látás, tapintás, felismerés, felfedezés, elnevezés, környezeti tudatosság, egyensúly, ellentét, ritmus, mozgás, ismétlés
- művészetek művelése fejleszti az esztétikai tudatosságot
- az emberi élet minőségét befolyásolják a környezet és a kultúra összefüggései
- természetes és épített környezet kapcsolata
- esztétikai koncepciók kialakítása

Tánc

- Fokozza a testi és szellemi egészséget, módot ad az önkifejezésre.
- Segít megérteni a saját és más kultúrákat, fejleszti a gondolkodást.
- Kiváló módszer a környezetből kapott ingerek feldolgozásának segítésére.
- A környezettel való egység érzésének alakítására. (Pl.: hogyan lebeg egy falevél, úszik a hal, esik az eső stb.)
- A szervezet működésének megértetése. (Pl. a fa és ágainak megjelenítése).

Testnevelés:

- A szabadban való sport lehetőséget nyújt a természetben való viselkedés szabályainak kialakítására.
- Vadászat – nem vadászás problematikája (túrázás kapcsán), védett állatok, állatok védelme.
- Életre szóló készségek elsajátíttatása (evezés, túrázás, sífutás, kerékpározás, tájfutás, úszás stb.)

Technika:

- Vegyszermentes táplálékok összehasonlítása a többi élelmiszerével
- Vegetáriánus étrend és környezeti hatásai
- Energia-megtakarítási módszerek a háztartásban
- Alternatív háztartási tisztítószeres előállítás és vizsgálata
- Vízmegtakarítási lehetőségek
- Tömegközlekedés vizsgálata, kerékpározás lehetőségei
- Újrafelhasznált anyagokból készült termékek listájának összeállítása
- Energiatakarékos világítás

A természettudományos szakórákon - természetismeret, biológia, földrajz, fizika, kémia, technika - utalunk a környezetet károsító hatásokra, következményekre, megbeszélve mit tehetnénk az adott területen, hogy megakadályozzuk a környezeti válság elmélyülését.

Osztályfőnöki órákon a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére, mentálhigiénés nevelés mellett az értékrend, az erkölcs, és az életviteli szokások kialakítása történik.

A környezeti nevelés lehetőségei a tanórákon kívül

A szabadidőben az életviteli kultúra és szokásrend kialakítása mellett a programokba olyan játékok emelhetők be, melyek a gyerekek érzékenységét, a kialakult szokásrend megőrzésének vágyát erősítik.

Kirándulások, erdei iskola és táborozás alkalmával, kialakítjuk a gyermekben a kötődést a szülőföldjéhez és a természethez, hogy fontos legyen számára a környezet védelme, megóvása. A természet pusztulását látva kereshetjük a megoldást együtt a gyerekekkel, így megtapasztalhatják, gyakorolhatják a megszerzett ismereteket.

Iskolánk minden év nyarán sok táborot szervez. Ezek témái a környezeti nevelést is elősegítik: életmód, természetismereti (hátizsákos), és Magyarország különböző tájait megismerő tematikus táborok. Az interaktív foglalkozások, kísérletek, szakemberek (erdész, erdőpedagógus) által tartott órák mind hozzájárulnak ahhoz, hogy tanulóink számára megvilágítsuk a következő célokat:

- hozzájárulni a Föld egészséges (természetes ökológiai) folyamatainak visszaállításához, kialakítani a környezettel való harmóniára törekvést;
- segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését;
- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát (NAT);
- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé;
- érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt;
- bekapcsolni az intézményt a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába;
- képessé tenni a tanulókat arra, hogy – személyes tapasztalataik alapján – együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Minden osztályban virágok vannak, amiket a tanulóknak kell ápolni, gondozni. Később ezt a feladatot bővítjük további környezetvédelmi tevékenységekkel (iskolaudvar takarítása, virágültetés, szemétszedés, tankert létrehozása stb.)

Az iskolai DÖK napokon bemutatók, előadások keretében, szakértők, szülők bevonásával még részletesebb ismeretekhez juttatjuk a tanulókat, s ezek alapján igyekszünk kialakítani bennük közvetlen környezetük értékeinek megőrzését, gyarapítását.

A gyerekek állatvédelemmel kapcsolatos érzékenyítése érdekében évente több ízben állatasszisztált órát tartunk, a Felelős Iskola program keretében pedig megismerkedhetnek tanulóink a felelős állattartással is. Évről-évre egyre több tanulóink jut el erdei iskolába, nyári táborba, ahol a diákok a természetes élőhelyükön figyelhetik meg hazánk növény és állatvilágát, megismerkedhetnek a természetvédelmi területekkel és hazánk nemzeti parkjaival.

Kiemelt feladat, hogy már egészen fiatal korban tudatosítsuk a gyerekekben környezetünk védelmének fontossága mellett az energiatakarékosságot (pl.: energijárőr program működtetésével), és tudatosítjuk az anyagok újrahasznosításának a lehetőségeit.

A program egyik legfontosabb alapelve a tapasztalatszerzés, ezért gyakran ki kell lépünk az iskola épületéből. Felvettük/felvesszük a kapcsolatot különféle intézményekkel (önkormányzat, szennyvíztisztító, tűzoltóság, hulladéklerakó, Jane Goodall Intézettel), melyek segítenek a külső programok összeállításánál. A környezeti nevelés fontos segítői a környezeti neveléssel foglalkozó központok, erdei iskolák, állatkert, táborhelyek. Az itt dolgozók rendszerint magasan képzett szakemberek, akik szívesen segítik munkánkat. Fontos az éves akcióprogram létrehozása, melynek tartalmaznia kell új elemeket is a már meglevő, jól bevált hagyományok mellett:

- Teremdekoráció, az igényes környezet kialakítása
- Tisztasági versenyek, felelősök
- Udvartakarítás (rendszeres és akció jelleggel)
- Elem-, papír- és használt mobiltelefon-gyűjtési akciók
- Állatkert látogatás, foglalkozások, tanórák szervezése
- Múzeumlátogatások – múzeumpedagógusi vezetéssel
- Eötvös-napi rendezvények, versenyek, pályázatok
- Igényes környezet kialakítása (iskola épülete, udvara, környezete) – akció jelleggel
- Előre tervezett, témájában a tananyaghoz kapcsolódó osztálykirándulások szervezése
- Szabadidős sportversenyek, túrák
- Szabadidős kézműves foglalkozások (természetes anyag felhasználása)
- Ünnepekörökhöz kapcsolódó kulturális rendezvények, kézműves foglalkozások, hagyományok felelevenítése - őrzése
- Erdei iskolák szervezése (tervezett, igényes természet- és környezetvédelmi programokkal)
- Nyári táborok szervezése (néphagyomány, természetismeret, sport stb.)

19. A tanulók esélyegyenlőségét biztosító intézkedések

19.1 Alapelvek

- Az emberi méltóság tiszteletben tartása
- Partneri kapcsolat, együttműködés
- Méltányos és rugalmas ellátás

19.2 Egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség

Célunk, hogy iskolánkban érvényesüljön a diszkrimináció- és szegregációmentesség, a hátrányos helyzetű és tanulási nehézséggel küzdő tanulók oktatási integrációjának biztosításával, társadalmi integrációjának támogatásával megvalósítsuk a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférést.

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személyt vagy csoportot valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

19.3 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések területei

Az egyenlő hozzáférés biztosítása

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Hátránykompenzáló intézkedések

Kiemelt figyelmet fordítunk mind a különleges bánásmódot igénylő, a sajátos nevelési igényű tanulók, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására, ennek érdekében végzett tevékenységeink:

- a nehéz körülmények között élő gyermekek feltérképezése, egyéni sajátosságai, problémáik megismerése,
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén, az esetleges tanulási, beilleszkedési, magatartási problémák diagnosztizálása,
- az arra rászoruló szakértői és rehabilitációs bizottságokhoz kontrollvizsgálatokra küldése,
- felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások biztosítása,
- a hosszabb hiányzások miatti lemaradások pótoltatása segítséggel,
- a hiányok miatt egyéni és kiscsoportos pótlás biztosítása,
- az iskolai étkeztetés igénybevételének motiválása,
- a közszolgáltatások elérhetőségének segítése,
- a célcsoport gyerekeinek minél nagyobb számban történő bekapcsolása a segítő programokba,
- együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil, szervezetek) lehetőségeinek felkutatása, támogatása
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel és az érintett szakszolgálatokkal, intézményekkel.

Minőségi oktatás és integráció

- A tanulócsoportok szervezésénél a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlásának arányos figyelembevétele,
- a tanulás valamennyi színterén sokszínű mesterséges környezet teremtése,
- a tanulók személyiségének megismerése, egyéni szükségletekhez igazodó pedagógiai módszerek alkalmazása, a gyermekek érzelmi támogatása, motiválása,
- a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1-6. évfolyamon, bővítése a 7-8. évfolyamon folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés,
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- páros, csoportos tanulási technikák alkalmazása,

- az önszabályozó tanulás képességének kialakítása.
- A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.
 - differenciálás lehetőségeinek bővítése a tanórákon, az értékelésben,
 - differenciált házi feladatok adása,
 - tanári konzultáció, egyéni segítségnyújtás biztosítása,
 - az önálló tanulást segítő segédeszközök használatának megtanítása, támogatása
- A kompetencia mérések eredményeire alapozott tudatos, tervszerű fejlesztés megvalósítása.
- A pedagógiai munkát segítő szakemberek bevonása a nevelés-oktatás folyamatába.
- A pedagógusok módszertani képzettségének folyamatos javítása, fejlesztése.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- tanulóink szociális helyzetét,
- az egyéni fejlesztésben részesülők tanulmányi eredményeit,
- a lemorzsolódás arányát,
- a továbbtanulási mutatókat.

Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása integráltan, a többi tanulóval együtt osztálykeretben, de differenciáltan történik. Fejlesztésük, felzárkóztatásuk egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg az intézményben (fejlesztő pedagógus), illetve az intézményen kívüli segítő hálózat igénybevételével (pl. Nevelési Tanácsadó, Logopédiai Szakszolgálat, Utazó Gyógypedagógus Hálózat stb.), velük való együttműködésben.

Célunk, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók társadalomba való beilleszkedését segítsük, egyéni sajátosságaikhoz igazodva fejlesszük azokat a kulcskompetenciákat, amelyek minél teljesebb önállóságot biztosítanak számukra.

Kiemelt feladataink:

- képesség- és személyiségfejlesztés
- közösségbe való beilleszkedés segítése, eredményes szocializáció
- egyéni sajátosságokhoz igazodó tantervi követelmények alapján történő oktatás.

- a szülő segítése, támogatása

Ennek érdekében (a szakértői véleményben foglaltak és a saját felmérések alapján) – a tanuló egyéni adottságainak megfelelően személyre szabott – fejlesztési tervet készítünk, melyben meghatározzuk:

- a képességfejlesztés területeit, módszereit (terápiák)
- az egyes tantárgyak tartalmi és a továbbhaladáshoz szükséges követelményeit (mentesülnek egyes tantárgyak, tananyagrészek osztályzása, értékelése, tanulása alól)
- az egyéni haladási ütemet (a követelmények teljesítésének ideje, a számonkérés, beszámolás ütemezése, annak módszerei)
- az együttműködés formáit, az egyénekre bontott feladatokat (gyerek, szülő, pedagógus, gyógypedagógus)
- fejlesztés eredményességének, a fejlődés elemzésének ütemezését, formáit

A velük való differenciált foglalkozások órakeretét, módszereit egyénileg határozzuk meg, a tanuló igényei szerint.

Alkalmazott módszerek:

- beszélgetés szülővel, gyerekkel
- differenciált órai munka, egyéni feladatok tanórán
- egyéni számonkérés, beszámoltatás
- fejlesztő teamek létrehozása
- logopédiai foglalkozások
- pszichológiai megsegítés
- terápiák: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, alapozó mozgás terápia
- külső szakemberek keresése, hozzájuk való irányítás

20. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

20.1 Alkalmazott jogszabályok

A pedagógiai program készítésénél és módosításánál alkalmazott jogszabályok:

A 2011. évi CXCV. Tv. a nemzeti köznevelésről

20.2 A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2023. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

A pedagógiai programban található helyi tantervet 2020. szeptember 1. napjától vezette be.

A nevelőtestületnek a pedagógiai program felülvizsgálatát, értékelését évente el kell végeznie, és szükség esetén a módosításokat meg kell tennie.

20.3 A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

- a pedagógusok szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását

20.4 A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a pedagógusok szakmai munkaközösségei
- az iskola fenntartója

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői, illetve diák-önkormányzati képviselői útján javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

20.5. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

2. Az SZMSZ, Pedagógiai Program elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: <http://www.eotvos.bp13.hu/>

3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

4. A pedagógiai program nyomtatott példánya megtekinthető:

– az intézményvezetőnél.

20.6 Legitimációs záradék

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógiai Programot a Szülői Munkaközösség 2023. augusztus 17-én véleményezte és elfogadásra javasolta.

Mellékelve!

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzat 2023. augusztus 18-án véleményezte és elfogadásra javasolta.

Mellékelve!

A Pedagógiai Programot a Szakmai Munkaközösség 2023. augusztus 21-én véleményezte és elfogadásra javasolta.

Mellékelve!

A Pedagógiai Programot az Intézményi Tanács 2023. augusztus 21-én véleményezte és elfogadásra javasolta.

Mellékelve!

A 2023. augusztus 23-án módosított iskolai Pedagógiai Programot a nevelőtestület ezen a napon tartott ülésén elfogadta és jóváhagyásra javasolta.

A jegyzőkönyv mellékelve!

Budapest, 2023. augusztus 23.

.....
intézményvezető

A 2023. augusztus 25-én módosított iskolai Pedagógiai programot Bardócziné Csetneki Anikó *intézményvezető* jóváhagyta.

A Pedagógiai Program rendelkezései a fenntartóra többletkötelezettséget nem hárítanak.

Budapest, 2023. augusztus 25-én

intézményvezető

III. MELLÉKLETEK

1. Tantestületi értekezlet jegyzőkönyve
2. Az Intézményi Tanács és a Szülői Közösség írásos véleménye a nevelési programmal és a helyi tantervvvel kapcsolatosan
3. A DÖK írásos véleménye a nevelési programmal és a helyi tantervvvel kapcsolatosan
4. A szakmai munkaközösségek véleménye a nevelési programmal és a helyi tantervvvel kapcsolatosan

III. HELYI TANTERV TANTÁRGYI BONTÁS SZERINT

(elektronikusan dokumentálva)

Általános iskola 1-4. évfolyam

Általános iskola 5-8. évfolyam